

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-15

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Gospodarstvo spričuje

Dobro gospodarstvo je priporočilo za vsakega človeka. Človek, ki dobro gospodari na področju svojega zasebnega gospodarstva, uživa ugled pri svojih bližnjih, ki ga smatrajo za sposobnega, da se mu poveri mesto tudi v javnem gospodarstvu. Sodba, ki jo v tem oziru izreka ljudstvo, se opira na dva najvažnejša činitelja, ki delujeta v gospodarjenju: razboriti razum in krepka volja. So tudi razmere, bodisi ugodne, bodisi neugodne, ki niso brez učinkovitosti, ko gre za gospodarske uspehe, toda glavni sili sta in ostane razumska sposobnost in vztrajna volja.

Vlada, ki razpolaga s tema dvema glavnima silama, delujočima v gospodarstvu, dosega velike uspehe na področju gospodarske blaginje državljanov. Takšno vlado ima sedaj Jugoslavija. Njena prednica, ki je bila v JNS rokah, ni vodila računa o dohodkih državljanov in tudi ne o njihovih plačilnih možnostih. Povečevala je davke do višine, ki je poljedelstvo in tudi druge panoge javnega gospodarstva niso mogle vzdržati. V dobi, ko je bila cena kmetijskih pridelkov najnižja, bila je stopnja davka, osobito zemljarine, najvišja.

Še eno strašno zlo je bilo, ki je tlačilo kmeta, da ni več mogel gospodarsko dihati, in to so bili dolgovi. Okoli sedem milijard dinarjev je znašala ta strašna teža. Prejšnje vlade so se zbale tega nad vse težavnega vprašanja ter so ga odlagale kot se odlaga neprijetna zadeva, ki se ji ne pozna rešitve. Z odlaganjem pa je to strahotno breme samo rastlo. Sedanja vlada pa je z energično roko zgrabila to zlo ter mu odbila polovico zlosti: odpisala je polovico kmečkih dolgov, za drugo polovico pa je določila ugodne plačilne pogoje. Rešila je kmeta iz rok oderuhov.

Poleg zmanjšanja davkov in odpisanja kmečkih dolgov je dr. Stojadinovič-Koroševa vlada posvečala vso svojo skrb dviganju cen kmetijskih pridelkov, dobro vedoč, da brez primernih cen ni ljudskega blagostanja. Njeni naporji so dosegli lepe uspehe: cene pridelkom so se dvignile za 50%, 100% in tudi več. Tej svrhi prav dobro služijo gospodarske pogodbe z različnimi državami, ki so odprle nova tržišča za prodajo naših kmetijskih pridelkov ali pa stara tržišča razširile. Predpogoj za takšne pogodbe so dobre in prijateljske razmere s sosednjimi državami, ki jih je sedanja vlada s pametno zunanjo politiko ustvarila.

Razumno-stvarna zunanja politika dr. Stojadinovičeve vlade je obvarovala našo državo zadnji čas velikih izdatkov. Trenja, ki so se pojavila v srednji Evropi ob koncu poletja in letošnjo jesen, in ki so

Preosnova nove Češkoslovaške

Osrednja češkoslovaška vlada je sklenila, da skliče narodne predstavnike v petek k volitvi novega predsednika republike. Enotni kandidat za predsedniško mesto bo zunanji minister Chwalkovsky. Novo vlado bo sestavil bivši notranji minister Černy. Dosedanji predsednik vlade general Sirovy bo imenovan za prvega češko-

slovaškega maršala. Zaradi končne razmejitve napram vsem sosedom je odpadlo 69 poslancev in 33 senatorjev. Sklep vlade je tudi razpust vseh političnih strank. Namesto dosedanjih strank bo osnovana na Češkem, Slovaškem in med Rusini ena glavna stranka, ob kateri bo prepuščena samo ena opozicijska skupina.

Nov predsednik in nova vlada v Turčiji

Po smrti Kemala Atatürka, o katerem poročamo na drugem mestu, je izvolila narodna skupščina v Ankari 11. novembra soglasno za predsednika Ismeta Ineni, bivšega predsednika vlade. Novi predsednik turške republike se je rodil leta 1884 v Smirni v Mali Aziji in je bil najožji sodelovnik in zaupnik rajnega Atatürka. Koj po izvolitvi predsednika je sestavil Dželal

Bajar novo vlado, katero je potrdil novi predsednik. V novi vladi ni dosedanjega zunanjega ministra Ruždi Arasa in notranjega ministra Šukri Kaja. Zunanji minister je postal dosedanji pravosodni minister Karazoglu, pravosodni minister podpredsednik narodne skupščine Ilmi Uran, notranji minister pa dr. Faidam. Vsi ostali ministri so ostali na svojih mestih.

Najostrejši protijudovski ukrepi v Nemčiji

O umoru nemškega diplomata von Ratha v Parizu poročamo med političnimi vestmi. Atentat je izzval najostrejše protijudovske ukrepe od strani nemške vlade. Objavljen je odlok, s katerim morajo do 1. januarja 1939 prenehati s svojimi obrati vsi judovski podjetniki, trgovci, obrtniki in bančniki. Prepovedano je v Nemčiji izdajanje vseh judovskih listov in knjig. Zaradi umora von Ratha je prišlo po vseh večjih nemških mestih do hudih protijudovskih izgrediv. Nemška vlada je po razdejanju judovskih trgovin ter raz-

nih lokalov izdala odlok, da morajo judovski lastniki vse razdejanje v teku osmih dni popraviti na lastne stroške. Zavarovalnice morajo vso zavarovalnino, ki bi jo morale izplačati judovskim oškodovancem, izplačati državi, ker je vsa zaplenjena v korist države. Razen tega morajo plačati judje, ki so nemški državljani, kot globo za napad na poslaniškega tajnika Ratha v Parizu, eno milijardo mark. Način iztirjanja te globe, ki ne bo v nobenem primeru odpuščena ali znižana, bo odredil finančni minister.

Anglija za oborožitev

Angleško letalsko ministrstvo je svojim letalskim tovarnam naročilo takojšnjo dobavo 5000 bojnih letal. V marcu prihodnjega leta bo Anglija imela v prvi vojni črti 1700 bombnikov, letalskega moštva pa 100.000. Angleške letalske tovarne dobijo na razpolago denarna sredstva, da bodo do konca leta 1939 v stanu dobaviti letno no 50.000 letal, to je skoraj en tisoč na teden. V proračunu za letalsko oborožitev je Anglija postavila zadnje leto 120 milijono

nov funtov. Ta vsota bo sedaj povišana na 22 milijonov funtov (ali 50 milijard dinarjev). Te številke je javno objavil minister za letalstvo sir Kingsley Wood v spodnji zbornici. Graditev letalskih tovarn je samo od septembra 1938, to je od češkoslovaške krize dalje, poskočila skoraj za eno petino, proizvodnja letal pa je narasla za polovico že do danes, do junija prihodnjega leta pa mora po navodilih letalskega ministrstva narasti vsaj za 150 odstotkov.

bila osredotočena okoli češko-slovaškega vprašanja, so povzročila posameznim državam velike stroške, ki so bili izdani za mobilizacijo vojnih sil, izvedeno v večji ali manjši meri. Nemčija, Češkoslovaška, Francija, Anglija, Madžarska, Belgija, Nizozemska, Švica in druge države so izdale milijarde dinarjev. Naši državni so bili ti

izdatki prihranjeni ter bo mogla denarna sredstva uporabiti za produktivne svrhe. Gospodarstvo spričuje veliko vrednost sedanje naše vlade. Državljanji bodo dne 11. decembra delo dr. Stojadinovič-Koroševe vlade nagradili s tem, da bodo glasovali za kandidatno listo dr. Milana Stojadinoviča.

Iz raznih držav

Vsi Slovaki združeni v eno stranko. Zastopniki vseh slovaških političnih strank so imeli v začetku minulega tedna v Bratislavi sestanek, na katerem so sklenili, da se združijo vse dosedanje slovaške politične skupine v eno veliko narodno stranko, ki bo predstavljala pod imenom »Hlinkova slovaška ljudska stranka« voljo naroda.

Končni izid parlamentarnih volitev na Poljskem. Že zadnjič smo kratko poročali, da so se vršile na Poljskem 6. novembra parlamentarne volitve, katerih so se vzdržali opozicionalci. Končni izid volitev je ta-le: od 17.580.380 vpisanih volilcev je glasovalo 11.884.704. Izvoljenih je bilo 208 poslancev. Vladni stranki nacionalne unije jih pripada 161. Zastopnikov narodnih manjšin je 24, in sicer 19 Ukrajincev in 5 Judov. Nezavisnih poslancev je 23. Nemška manjšina je glasovala za vladne kandidate.

Žrtev judovskega atentata podlegla obstrrelu. Zadnjič smo poročali, da je v Parizu smrtnonevarno obstrlel 17 letni Jud Grünspann tajnika nemškega veleposlaništva von Ratha. Obstrlejeni je podlegel ranam nekaj ur za tem, ko je bil izvršen nanj napad. Napadalec je izjavil, da ga je prisililo k zločinu trpljenje njegovega plemena, katerega najbolj preganjajo Nemci. Atentat bo imel za judovstvo v Nemčiji in po drugih državah, katere so vzele Jude na muho, dalekosežne posledice. Odgovor na umor mladega nemškega diplomata so bili srditi protijudovski izgredi po vsej Nemčiji, katere je zaustavila vlada s policijo in hitlerjanskimi napadalnimi oddelki potem, ko so že bile po večjih mestih porušene judovske molitnice ter razbite trgovine Judov.

Ustanovitelj poveljne Turčije umrl. Po daljšem bolehanju je umrl v Carigradu 10. novembra Kemal Atatürk, predsednik poveljne Turčije, kateri je bil res oče v vsakem oziru. Kemal se je rodil kot sin carinika v Solunu leta 1879. Posvetil se je vojaškemu stanu in se je odlikoval z izrednimi poveljniškimi zmožnostmi med svetovno vojno in po vojni, ko je ustvarjal novo Turčijo in premagal ter zbil vse sovražnike, ki so stegovali roke po Turčiji, da bi jo razkosali. Kemalovo delo je uvedba latinske pisave, odprava fesa za moške glave ter zagrinjala za ženske obraze in njegova zasluga je modernizacija Turčije v upravnem in vojaškem oziru. Atatürk je užival največji ugled po vsem kulturnem svetu.

Izidi volitev v Združenih ameriških državah. V Združenih ameriških državah so se vršile 8. novembra volitve v parlament, na novo je bila izvoljena ena tretjina senata ter v 32 državah so izvolili nove guvernerje. Volilnih upravičencev je bilo krog 40 milijonov, glasovalo je nad 30 milijonov. Borba se je vršila med demokratsko stranko in za gospodarsko politiko predsednika Roosevelta in med republikanci ter proti Rooseveltu. Zmagali so republikanci pri volitvah guvernerjev, od katerih so dobili 17, demokrati pa samo 15. Od 35 senatorjev, kolikor jih je bilo treba voliti, so dobili republikanci 15, demokrati pa 20. Z ozirom na celotno število senatorjev so napredovali demokrati za 8. Od 432 poslancev je odpadlo na demokrate

243, na republikance 167 in so napredovali za 77. Ostale mandate so dobile razne druge brezpomembne skupine. Politično razmerje po teh volitvah bo kazalo tole sliko: v poslanski zbornici imajo demokrati 243, republikanci 167; v senatu demokrati 67, republikanci 32; guvernerjev demokrati 80, republikanci 18. Volitve novega predsednika bodo leta 1940 in tedaj bo nastopil najbrž Roosevelt v tretje kot kandidat.

Združene ameriške države bodo izdale za oborožitev 75 milijard dolarjev. Kongresu bo predsednik Roosevelt predložil za leto 1939 oboroževalni načrt Združenih ameriških držav, kateri je predviden na pol drugo milijardo dolarjev ali na 75 milijard dolarjev. Najnovejši ameriški oboroževalni načrt določa: 1. Zračno brodogradnja naj se potroji in zviša od 2320 letal na 7000 vojnih letal. 2. Število kopne armade naj se zviša na 400.000 mož (dosedanja vojna sila kopne armade znaša 178.000). To armado je treba oborožiti z najmodernejšimi mehaničnimi orožjem in s polavtomatičnimi puškami. 3. Nakopiči naj se rezervnega vojaškega materiala za takojšnjo oborožitev enega milijona mož. V vojni naj bo Amerika v stanu, da že v nekaj tednih vrže na bojišče popolnoma opremljen milijon mož. 4. Industrija naj se tako uredi,

da jo bo v najkrajšem času mogoče preurediti v vojno industrijo.

Zopet čiščenja na najvišjih vojaških mestih v sovjetski Rusiji. V Rusiji so zaprli predsednika vrhovnega vojnega sodišča Ulriha, ker je osumljen, da je pristaš Trockega. Ulrih je bil član vrhovnega vojnega sodišča, ki je obsodilo maršala Tuhačevskega in tovariše na smrt. Izmed desetih članov tega sodišča sta na svojem mestu samo še konjeniški maršal Budjoni, poveljnik moskovske posadke, in general Zapožnikov, šef generalnega štaba, dočim so bili vsi ostali že ustreljeni ali pa so zaprti. — Odstavljen je bil dalje minister za vojno mornarico Peter Smirnov in je bil imenovan namesto njega dosedanji namestnik komisarja za notranje zadeve Frinovski. Admiral Smirnov je bil četrti komisar sovjetske mornarice in je bil na svojem položaju komaj leto dni. O njegovi usodi ni ničesar znanega. Proti njemu sicer ni bila naperjena kaka obtožba, vendar mislijo, da je postal žrtev Stalinovega čiščenja. — Še vedno ni ugotovljena usoda nekdanj mogočnega vrhovnega poveljnika sovjetske armade na Daljnem vzhodu maršala Blücherja. Nekatera poročila trdijo, da je zaprt in bo ustreljen, druga zopet, da je še na prostem. Gotovo je toliko, da je že določen njegov namestnik z zelo omejenim delokrogom. Naslednik maršala Blücherja je 38 letni armadni general Gregor Štern.

Novice iz španske državljanske vojne

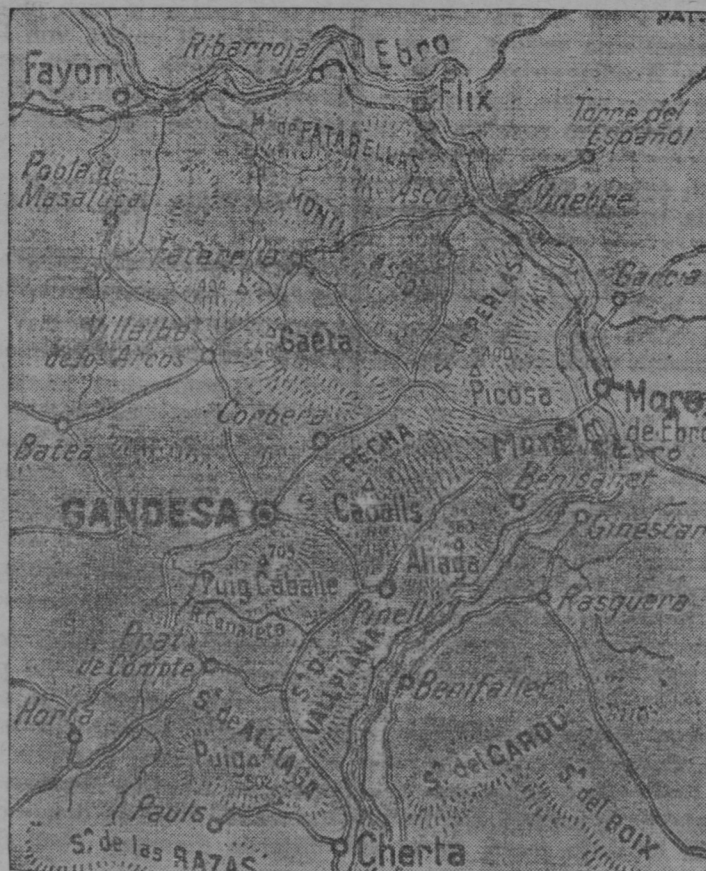
Novi uspehi nacionalistov

Med prodirajočimi Francovimi četami in med branečimi se komunisti so se bili srditi boji v minulem tednu ob bregovih reke Ebro, kjer so se rdeči močno utrdili. Največji uspeh nacionalnih čet je zasedba mesta Mora de Ebro, katero leži na polotoku in je obdano od treh strani od Ebra ter je bilo za rdeče ob Ebru najbolj važna postojanka. Pred umikom so rdeče čete za-

žgale velike zaloge streliva. Zaradi silovite eksplozije nastali požari so uničili skoro vse hiše mesta. Zmagovalcem je padlo v roke skoraj čisto zapuščeno mesto in so preostali le posamezni ljudje, kateri so se skrbno skrili pred umikom rdečih.

Iz Mora de Ebro prodirajo nacionalisti v važne dele gorovja Siera de Perlas.

Francova letala so razbila tudi most čez Ebro pri Flixu, preko katerega so dobivali

rdeči z levega brega reke hrano ter strelivo.

Število rdečih čet, katere so stisnjene v koleno Ebra v pogorju Fatarelas, cenijo na 25.000 mož.

V zadnjem tednu je bilo ujetih 4000 rdečih miličnikov.

Rdeči poglavarji v Parizu

Francija je v zadnjem času precej onemogočila ali vsaj znatno otežkočila tihočapstvo orožja v rdečo Španijo in je zaplenila nekaj skladišč orožja ter streliva, katero je bilo namenjeno v podporo špan-

skim komunistom. Zaradi tega nastopa so se zbrali v Parizu rdeči španski voditelji: predsednik rdeče vlade v Valenciji Negrin, predsednik katalonske vlade Companys in Prieto. Omenjena trojica namerava naprositi francoske državnike za nadaljevanje pomoči, preden bosta obiskala Pariz angleški ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax. Zastopnika Anglije bosta skušala vplivati na Francijo, da ustavi vsako podporo španskim komunistom, ko je tudi Italija pokazala voljo z odpoklicem 10.000 svojih prostovoljcev, da se ne vmešava več v špansko državljansko vojno.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajci prešli v napad na Kanton

Kakor znano, so zasedli Japonci v zadnjem času najvažnejše južno-kitajsko trgovsko mesto Kanton.

Kitajski maršal Čankajšek je hotel Japoncem že onemogočiti izkrcaje v Biaškem zalivu, od koder so prodirali proti Kantonu, a je bil prepozen. Ta 200.000 mož močna kitajska armada je začela pohod na Kanton, katerega brani 100.000 dobro oboroženih in tehnično Kitajce daleč nadkri-ljujočih Japoncev. Manjšim kitajskim oddelkom je uspelo, da so prebili japonsko fronto in so skočili Japoncem za hrbet. Japonci so v težkih bojih čisto blizu Kan-

tona. Japonski branilci si hočejo predvsem zopet zasigurati hrbet in poskušajo vse, da bi uničili napredujoče kitajske čete. Na reki pred Kantonom se zbira vedno večje število japonskih vojnih ladij, ki imajo nalogo, da preprečijo, da bi se kitajska vojska približala mestu.

Japonci so prepričani, da bodo Kanton obdržali v svojih rokah in da kitajskim četam po strašnih borbah ne bo preostalo nič drugega, kakor da se poraženi umaknejo proti zahodu brez upanja, da bi mogle zavzeti nazaj Kanton in ponovno dobiti zvezo z zunanjim svetom, ki jim je doslej dobavljal orožje, strelivo in ostale vojne potrebščine.

Naš voditelj dr. Korošec bo govoril

Naš voditelj dr. Anton Korošec bo glavni govornik na volilnem shodu v Društvenem domu v Ptujju v nedeljo, 20. novembra, ob desetih dopoldne. Govorila bosta še senatorja gg. dr. Schaubach in Smodej

ter kandidat za ptujski okraj g. Marko Kranjc. Isto nedeljo ob treh popoldne bo govoril g. minister dr. Korošec v Ormožu v dvorani Kletarskega društva. Pridite polnoštevilno!

Po katoliškem svetu

Pohvala misijonarjev. Naši laži-svobodomiselnih in socialističnih listi se kaj radi zaletavajo v misijonstvo ter v udeležbo Slovencev pri tem velikem delu za razširjenje krščanstva med pogani in neverniki. Liberalci in marksisti nimajo ne smisla ne pojma o tem, kaj delajo, trpijo in tudi storijo misijonarji in misijonarke med nesrečniki v poganskih deželah. Morda se bodo, ako ni njihova volja popolnoma pohabljen in pokvarjen, dali vsaj nekoliko poučiti od sedanjega zunanjega ministra Anglije lorda Halifaxa, ki je prej bil podkralj v Indiji. V svojem govoru, ki ga je imel minister Halifax pred zastopniki Zveze misijonarskih društev, je med drugim rekel to-le: »Ko sem bil podkralj, sem imel priliko, da opazujem misijonarje pri delu. Naučil sem se visoko ceniti sadove njihovega dela na moralnem in socialnem področju, kakor tudi duha, ki je bilo z njim njihovo delo prešinjeno. Med pariži (najnižja in najbolj zaničevana vrsta indijskega ljudstva) in gobavci, med divjimi plemeni v džungli, v obljudenih mestih in daljnih gorskih krajih sem videl moške in žene, ki živijo življenje samozatajevanja edino iz namena, da ostvarijo evangelij Tistega, ki je nekdaž hodil po zemlji, deleč dobrote.«

Komunistična šola. Marksistični socialisti vodijo povsod — tudi pri nas — borbo zoper versko vzgojo mladine. Kjer pridejo do oblasti, takoj odpravijo versko vzgojo ter vsilijo staršem in mladini brezversko šolo. V Rusiji so marksisti takoj vpeljali komunistično šolo. Isto so storili v Mehiki. Mehiško ljudstvo mora svojo mladino pošiljati v komunistične šole, ki so polne brezbožnega duha in spolnega pouka ter jemljejo otrokom vero v Boga in smisel za čednostno, čisto življenje. Starši, ki ne pošljejo svojih otrok v državne komunistične šole, so izpostavljeni raznovrstnemu preganjanju in gospodarskemu uničevanju. Ker so duhovniki izgnani iz Mehike, kjer jih je smelo ostati le prav majhno število, jih nadomeščajo laični (svetni) katehetje. Med največjimi težavami izpolnjujejo ti mladeniči in te mladenke svojo zaslužno nalogo. Oblast jim zapira prostore, kjer učijo in predavajo, češ, da gre za vršenje prepovedanih bogoslužnih dejanj. Nalaga jim visoke denarne kazni, dokler vsa akcija ne umre zaradi pomanjkanja gmotnih sredstev. Poleg vseh velikih žrtev ostaja laična kateheza le prav slabo nadomestilo za vzgojno in učno delovanje duhovščine in redovništva. Razmerje versko in brez-

versko vzgojenih otrok je to-le: na enega versko vzgojenega otroka pride 100 otrok komunistične brezverske vzgoje. Z brezvernostjo se širi tudi brezpisemstvo. Komunisti namreč kaj radi poneverjajo denar, ki je določen za šole. Zadnja državna statistika dokazuje, da obiskuje šole le 48% vseh šoloobveznih otrok, redno pa samo 33%, torej komaj ena tretjina. Otroci štirih milijonov kmetov in poljedelskih delavcev so brez rednega šolskega pouka. Tako ubija komunizem ljudsko izobrazbo.

Protiverski boj na Ruskem. Profesor Sové na ruskem bogoslovnem učilišču je spisal o razmerah v Rusiji prav stvaren članek, ki iz njega povzamemo te-le podatke: Od leta 1937 so odprli 19 protiverskih muzejev. Državno protiversko založniško podjetje je izdalo nenavadno mnogo novih spisov. Naklada »Protivernika« se je leta 1937 dvignila od 12.000 na 60.000, »Brezbožnika« pa od 105.000 na 230.000. Ustanovljeni so novi periodični listi v najrazličnejših jezikih. Tiskane so protiverske knjižice v nakladah čez 100.000 iztisov. Boljševiki sami so uverjeni, da je v Rusiji še okoli 30.000 verskih občin, vernikov pa je še mnogo milijonov. Število cerkveno orientiranih ljudi se ceni po mestih na 30%, po vaseh pa na dve tretjini. Mnogi nameščenci kmečkih kolektivnih gospodarstev in mnogi industrijski delavci se javno priznavajo za vernike. Rusko duhovništvo z veliko vnemo in požrtvovalnostjo izvršuje svoje dušno-pastirsko delo. Zaradi pritiska in preganjanja oblasti je nastal povse nov tip pravoslavnihi duhovnikov, to so potujoči duhovniki, ki potujejo od kraja do kraja, oznanjujoč verske resnice, tolažeč in bodreč ljudstvo in deleč svete zakramente.

Proslava dvajsetletnice Jugoslavije

Na predvečer narodnega praznika Zedinjenja, dne 30. novembra, priredijo narodna prosvetna društva in katoliška organizacije v Mariboru v Narodnem gledališču velike akademije. Sodelujejo fantovski odseki, dekliški krožki, »Ljudski odere«, Slovensko pevsko društvo »Maribor« in vojaška godba. Vstopnice za prireditve se dobijo v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6. — Vabimo Vas v ljudna, da si pravočasno oskrbite vstopnice!

Novice

Nesreče

Nesreča zaradi splasene kobile. Posestnik Franc Fras od Sv. Jurija v Slov. goricah se je pripeljal v Maribor z enovprežnim vozom. Na Aleksandrovi cesti se mu je splasila kobile avtomobilskega signala in je zdivjala proti kolodvoru. Pri tem se je zaletela v osebni avto, ki je stal na cesti. Pri trčenju je padel Fras z voza in je obležal s poškodbami. Voz se je razbil in tudi avto je močno trpel. Splaseno žival so komaj ujeli pri kolodvoru.

Kolesar ponesrečil. Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah se je zaletel s svojim kolesom v obcestno ograjo 22 letni hlapec Fr. Korošec ter je obležal z zlomljeno desno roko ter hudimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Usodepolna igra otrok. Nenavadna nesreča se je zgodila 9. novembra popoldne pri Sv. Ani v Slov. goricah. Medtem ko so bili starejši ljudje zaposleni s pospravljanjem na polju, so se otroci zabavali s tem, da so vrteli na skednju mlatilnico. Triletni sinček posestnika Franca Oder je splezal na mlatilnico in vtaknil obe nogi v mlatilni stroj v trenutku, ko so deca zasukali gonilno kolo. Zobje mlatilnega bobna so zagrabili fantka za levo nogo in so mu jo tako razmesarili, da mu jo bodo le težko rešili v mariborski bolnišnici.

Nesreča dveh motociklistov. Jožef Brunskole, uslužbenec graške tovarne za čevlje »Humanik«, ima v št. Vidu pri Ptujju vinograd. Brunskole se je pripeljal v gorice z motornim kolesom, na katerem je imel stanovskega tovariša Antona Kögler. Na povratu iz vinograda proti Gradcu je pridrvel mimo njiju pri Turnišču avtomobil, kateri je sprožil kamen in ta je priletel v motor. Zaradi udarca kamna se je utrgala na motornem kolesu pogonska veriga. Vozač Brunskole je zgubil oblast nad kolesom, katero se je prevrnilo v obcestni jarek. Brunskoleta in Köglerja je prepeljal ptujski reševalni avto v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je Brunskole nenevarno opraskan, medtem ko si je njegov tovariš prebil lobanjo in je njegovo stanje zelo resno.

Dimnik se zrušil na hlapca in ga hudo poškodoval. Pri gostilničarju in posestniku Potočniku Martinu v Brstju pri Ptujju so popravljali te dni gospodarsko poslopje. Naenkrat se je zrušil dimnik na hlapca Franca Karo, starega 23 let. Stisnilo mu je prsni koš in je poškodba smrtnonevarna.

Pri opazovanju luninega mrka hudo ponesrečila. 19 letna Fekonja Ljudmila, dnuarica v sanatoriju na Vurbergu, je dne 7. novembra zvečer zlezla na grajski zid, da bi laže opazovala lunin mrk. Poleg zidu je visok hrast, na katerega je deklica splezala. Kar naenkrat se je odlomila suha veja in deklica je padlo v globočino nad 8 m. Dobila je hude notranje poškodbe in so jo morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Dvakrat se zaletel v eni noči z avtomobilom v drevo. 28 letni Lovrenc Golob, šofer pri tvrdki Eilert v Mariboru, je zadel zaradi goste megle v noči na ovinku pri Tremerju v okolici Celja z avtomobilom v drevo s tako silo, da so se razbile vse šipe. Golob si je zlomil nogo, a je bil še toliko pri moči, da je najprej odpeljal svojega sopotnika Andrija ... iz Ce-

lja, kateri se je pri trčenju v drevo hudo poškodoval, v celjsko bolnišnico. Po oddaji poškodovanega se je odpeljal Golob proti Mariboru. Na ovinku pri Zg. Hudinji se je ob pol dvanajstih v noči zopet zaletel v drevo zaradi megle. Sunek je pognal avto v obcestni jarek. Hudo poškodovanega Goloba so celjski reševalci pobrali iz razbitega avtomobila in so ga oddali v bolnišnico.

ZARADI TOPLE JESENI

in prevelike zaloge se vrši do nadaljnjega
ODPRODAJA 1663
zimskega blaga po izredno nizkih cenah pri
FR. DOBOVIČNIK, CELJE, Gosposka 15

Otrok umri zaradi opeklin. Dveinpolletni Ivanček Javornik, sinček rudarja v Pesnem pri Velenju, je vzel v nezavarovanem trenutku tlečo trsko in se je igral z njo, dokler se mu ni vnela oblekca. Ko se je vrnila mati v kuhinjo od krmljenja kokoši, je bil fantek že ves v ognju. Pogasila mu je oblekco, a opekline so bile tako hude, da jim je podlegel po dveh urah.

Hlod zlomil delavcu nogo. Ko je spravljal 58 letni delavec Alojz Zelič les v Podlesju pri južni železnici, mu je padel hlod na levo nogo in mu jo zlomil. Poškodovani se zdravi v celjski bolnišnici.

Oče treh otrok smrtno ponesrečil v rudniškem rovu. Martin Željko, 36 letni premikač, je spremljal po rovih v Trbovljah vlak premogovnih vozičkov, katere je vlekla motorna lokomotiva. Ko je odpiral ter zapiral vrata, katera služijo za uravnavanje zračnih naprav, so iztirili vozički in so ga podrli na tla. Željku je zmečkala teža vozičkov spodnji del telesa tako, da je izdahnil, preden so ga prinesli tovariši iz rova. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo s tremi otroci.

Lovec ustrelil po nesreči otroka. Gorenjski lovci so priredili 10. novembra na Poljanah lov, katerega je opazoval 12 letni Franček Kogoj. Fantek se ni dal odpoditi in se je skrtil v grmovje. Pri nadaljevanju lova je opazil eden od lovcev, da se po grmovju nekaj premika. Mislil je, da je lisica, zato je oddal strel, ki je dečka smrtno zadel.

Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno ponesrečil. Jurij Benet, 30 letni gozdni delavec, je spravljal hlode za posestnika Jakoba Pšenico iz Dovjega na Gorenjskem. Ko je opravljal nevarno delo v gozdu na Brani, je padel 80 metrov globoko čez steno in obležal mrtev. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo s tremi otroki.

Električni tok ubil 13 letnega neprevidnega. V bližini Velikih Pec pri št. Vidu na Dolenjskem je splezal na drog z visoko napetostjo 13 letni pastir Ivan Grm. Dotaknil se je žice, tok ga je omamil, padel je 8 m globoko in obležal mrtev.

Vlak povozil mesarskega vajenca. V večerni vlak iz Tržiča proti Kranju je 11. novembra v Duplah zaradi iztirenja lokomotive udaril ob vagon in je slednji tako nesrečno zadel mesarskega vajenca, uslužbenega pri Nacetu Kuharju, da je bil pri priči mrtev.

Razne požarne nesreče. Zadnjič smo poročali o veliki požarni nesreči, katera je zadel vasi Laporje med Turjakom in Ra-

šico na Kranjskem. Goreti je začelo pri posestniku Alojziju Mavcu. Vnela se je slama tik malega dimnika. Mavčeva žena je pustila pod kotlom, v katerem je kuhala za svinje, ogenj. Iz ognjišča pod kotlom so švignile iskre v dimnik in skozi njega jih je padlo nekaj tik dimnika na slamo, katera se je vnela in je povzročil ta ogenj požar, kateri je vpepelil sedem hiš ter štiri gospodarska poslopja. Škoda je cenjena na 645.000 din, zavarovalnina je le malenkostna. — V Bistriškem jarku pri Muti je vpepelil ogenj 20.000 din vredno gospodarsko poslopje veleposestnika Franca Skazedonika. Gasilcem gre zahvala, da so nesrečo zavezili in rešili sosednji mlin in hleve. — V Ivanjcih v Slov. goricah je zgorel hlev nadarbinske viničarije. Rešili so živino, eno svinjo so morali doklati, ker je bila preveč opečena. Ogenj je zakresil štiriinpolletni Stanko, sin viničarja Franca Bratuše, ki opravlja viničarijo.

Razne novice

Vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je doma in v tujini 16,236.000. V Beogradu je izšla od znanega politika za narodne manjšine dr. L. Trnjegorskega knjižica, katera navaja po uradnih podatkih, da živi v Jugoslaviji 13,712.000 Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izven mej Jugoslavije sta še dva milijona 524.000 Srbov, Hrvatov in Slovencev. Skupno število vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev znaša 16,236.000. Jugoslovanske narodne manjšine so razdeljene na tujino takole: Italija 650.000, Grčija 250.000, Nemčija 170.000, Madžarska 165 tisoč, Turčija 100.000, Romunija 70.000, Albanija 60.000, Češkoslovaška 3100 in Rusija 2700, skupaj torej 1,410.000. Število srbskih, hrvaških in slovenskih izseljencev znaša 1,113.000. Od teh jih živi v Združenih državah Severne Amerike 800 tisoč, v Argentini 100.000, v Braziliji in Čile 16.000, v osrednji Ameriki ter v ostalih državah Južne Amerike 20.000. V Evropi šteje Nemčija 50.000 jugoslovanskih izseljencev, Francija 37.000, Belgija 6000, Češkoslovaška 6000 itd.

Novo železniško postajališče za Dravsko dolino. Zadnje nedeljo je bilo blagoslovljeno in otvoreno novo postajališče Sveti Ožbald ob Dravi med postajama Sv. Lovrenc in Brezno. Postajališče je bilo zgrajeno v treh mesecih, stalo je 60.000 din in je velikega pomena za splavarje ter lesno trgovino.

Iz mariborske kaznilnice pogojno odpustili pogojno iz mariborske kaznilnice 14 kaznjencev, kateri so bili obsojeni zaradi težkih telesnih poškodb ter ubojev na eno do devet let. Največ jih je iz Slov. Krajin, nekaj pa tudi iz okolic Ptujja, Ljutomer, Dravograda in Slovenjgradca.

Nov notar. Pisarno notarja dr. Bartola v Mariboru, Sodna ulica št. 2, je prevzel notar dr. Grobelnik. 1672

»Oven« terpeninovo milo sestoji iz najboljših surovin in je izdelek najstarejše domače tovarne mila Fock iz Kranja. Kupujte ta domači izdelek!

Samo z nakupom Družinske Pratlke lahko tekmujete za lepe knjižne nagrade, ki jih je razpisala za leto 1939. Zato zahtevajte našo Družinsko Pratlko v vsaki trgovini za ceno 5 din. 1521

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3-4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

100.000-

dinarjev

je danes zadela glasom telefonskega poročila iz Beograda srečka drž. razr. loterije

štev. 4638

ki je bila kupljena v bančni poslovalnici in glavni kolekturi državne razredne loterije

BEZJAK
Maribor, Gosposka ul. 25

Obžalovanja vredni slučaj

Roparski napad na starinarja. Mariborski starinar Franc Pukl iz Vetrinjske ulice je prejel dopisnico, na kateri je bil povabljen na važen razgovor v trafiko Fijavž v Jadranski ulici v magdalenskem predmestju. Ko je bil ob pol osmih zvečer na označenem mestu, sta ga napadla dva neznanca in sta mu odvzela aktovko, v kateri je imel 500 din. Pukl je z vpitjem priklinal ljudi, kateri so zajeli tolovaja in so ju predali policiji. Roparska napadalca sta 23 letni Rajmund Švigelj z Rakeka in 20 let stari Stanko Renko iz Dol. Londave. Brezposelnostna potepuha sta po lastnem priznanju izvršila napad, da bi se dokopala do denarja. Puklu je že izmaknila svoj čas prebrisana tatica aktovko, v kateri je imel tedaj 65.000 din in hranilno knjižico z vlogo 200.000 din. Pukl je dobil ukradeno pozneje vrnjeno in je imel z uzmoviči doslej že dvakrat to srečo, da ni bil oškodovan.

Že zopet mlada žrtev roparskega umora. Matevž Kaisersberger, 24 letni posestniški sin iz Gerečje vasi pri Ptujju, je prišel dne 8. novembra popoldne k svojemu bratu Francu, kjer je našel večjo družbo in med drugim tudi Slavka Kosijsa z Mestnega vrha. Na večer se je odpravil k svoji nevesti Antoniji Fuks k Sv. Urbanu, s katero je bil na oklicih in je bil namenjen z njo k notarju zaradi podpisa ženitne pogodbe. Ob slovesu se mu je ponujal za spremljevalca Kosi, a mu je brat prigovarjal, naj ostane rajši čez noč pri njem, ker je imel pri sebi izkupiček za vole v znesku 6000 din. Matevž ni poslušnil brata in se je podal v noč s Kosijem. Drugo jutro so našli Matevža ustreljenega nad potjo, ki meji občini Grajeno in Sv. Urban. Nekaj metrov proč od Matevževega trupla je ležal samokres, s katerim je bil ustreljen iz neposredne bližine v srce. Preiskava je ugotovila, da so našli klobuk in kolo umorjenega kakih 500 metrov stran od trupla. Obstoj domneva, da je postal Kaisersberger žrtev roparskega napada na mestu, kjer so našli njegovo kolo in klobuk. Od tam je najbrž zločinec prenesel truplo na kraj najdbe in je oddal vanj prav od blizu strel v srce, da bi zgledalo, da gre za samomor. Po sodnem ogledu je bil zaenkrat aretiran Slavko Kosi in še neka druga oseba.

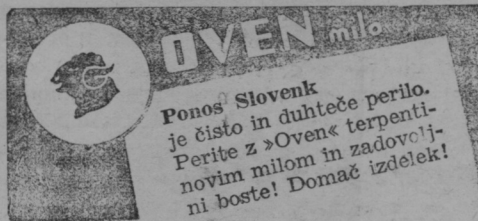
Hitro izsleden mlad tat. Pri najemniku Jožefu Muršecu v Krčevini pri Vurbergu je služil 18 letni Konrad Preložnik iz Krčevine. Omenjeni je izmaknil gospodarju iz suknje na zidu pet komadov bankovcev po 500 din. Ukradeni denar je skrnil v lo-

nec in tega je zakopal kakih 700 metrov proč od hiše. Gospodar je osumil Preložnika tatvine, ga prijavil orožnikom in tem je mladostni tat vse priznal.

Nevarno ga obklal iz maščevanja. S svojo materjo se je vračal iz vinograda Jakob Simonič s Pobrežja pri Ptujju. Nasproti se jima je pripeljal Martin Hriberšek s Pobrežja. Po kratkem razgovoru je potegnil Hriberšek nož in je Simoniča obklal po obrazu in glavi. Zabodel ga je celo v prsa proti srcu, a je bil na srečo nož prekratek, sicer bi bil žrtvi smrtno prebodel srce. Simoničevo stanje v ptujski bolnišnici je resno. Do zločina je prišlo iz maščevanja, ker je Simonič svaril svojo sestro pred Hriberšekom.

Uboj. V Gradišču pri Sv. Barbari v Halozah je prišlo na večer brez pravega vzroka do prepira med 30 letnim posestniškim sinom Janezom Milošič in 28 letnim Viktorjem Orlač. Orlač se je tako razburil, da je pobil Milošiča s topim predmetom na tla. Poškodovanemu so priskočili drugi fantje takoj na pomoč in ga prenesli v bližnjo hišo, kjer je kmalu izdihnil. Orlača so orožniki prijeli in ga izročili v zapore v Ptuj.

Izzivača doletela smrt. 55 letni delavec Franc Šutler iz Cerovca pri Rogaški Slatini se je podal pod večer k Sv. Florijanu pri Rogatcu. Ko je prišel mimo hiše posestnika Franca Drogenika, ga je pričel izzivati ter klicati na korajžje. Drogenik je stopil pred Šutlerja z železnim drogom, s katerim ga je s tako silo udaril trikrat po tilniku, da se je zgrudil in obležal mrtev.

Dva poškodovana se zatekla v celjsko bolnišnico. Alojz Platonjak, 34 letni kovarji mojster od Sv. Ruperta nad Laškimi, se je vračal s svojim bratom v noči s Planine proti domu. Na cesti na Dežnem ju je napadlo pet fantov, ki so bili oboroženi s koli. Alojza Platonjaka so poškodovali po rebrih in nogah, njegov brat pa je dobil lažje poškodbe po glavi in desni roki. — V noči so neki fantje v vinotoču v Slivnici pri Celju napadli 27 letnega dninarja Ivana Vrečka iz Trnovca v šentjurski okolici. Vrečka, ki je v vinotoču igral na harmoniko, je eden izmed napadalcev udaril z motiko po glavi, drugi pa ga je zabodel dvakrat v hrbet. Alojz Platonjak in Vrečko se zdravita v celjski bolnišnici.

Prijet izsiljevalec in požigalec. 17 letni brezposelni delavec Ivan Zupanc iz Zavodne pri Celju se je letos na spomlad pripeljal v avtomobilu pred Westnovo tovarno in je hotel s samokresom izsiliti od tovarnarja en milijon dinarjev. Policija je bila o nakani obveščena in je izsiljevalca vtaknila pravočasno pod ključ. Zupanc je bil zaradi tega zločina obsojen na dva meseca pogojno za dobo enega leta. Na cesti na grad v Celju se je vnel na večer kozolec, ki je last celjskih misijonarjev. Kozolec je pogorel s senom vred do tal in znaša škoda 25.000 din. Gasilci so oteli sosednjo stanovanjsko hišo. Ker je obstojal upravičen sum na požig, je bil aretiran Zupanc, ki

VELIKA
BLAŠNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1939

pa je skraja tajil dejanje. Končno je priznal, ko so mu pokazali pri njem najdeno in nezaključeno pismo, katerega je naslovil na lazariste pri sv. Jožefu. V pismu sporoča »prostozidarska družba cerkvenih atentatorjev«, da je zažgala kozolec in da bo v teku pol leta razgnala samostan lazaristov, če lazaristi ne bodo na nekem kraju položili 3000 din. Če bi pa lazaristi obvestili policijo, bo družba pogrnala samostan z dinamitom v zrak. Zupanc je izjavil, da je bil v stiski. Zažgal je kozolec, da bi prestrašil lazariste, nato pa je začel pisati omenjeno pismo, da bi izsilil od lazaristov denar.

Kajnov zločin. Na Malem vrhu v župniji Pišce pri Brežicah je popivalo več fantov, kateri so se skregali. 23 letni Jože Presker, rudar v Globokem, je bil najhujši in je grozil s pretepom. Jožeta je miril njegov 19 letni brat Anton, ki je delavec na Malem vrhu. Zaradi pomirjevalnega nastopa je hotel Jože Antona preteptati s kolom, a ga je slednji prehitel in ga je smrtno zabodel z nožem. Prebil mu je prsni koš ter glavno odvodno žilo in je zabodeni izkraval. Pokojni Jože je bil zaradi uboja obsojen na šest let. Lani maja je bil pogojno izpuščen. S svojim bratom Antonom se je dobro razumel, divjak je bil v vinjenosti.

Vlom - trgovino. V Župeljevcu, občina Kapele pri Brežicah, je bilo vlomljeno ponoči v trgovino Ivana Verstovšeka, kateri je oškodovan na raznem blagu za 55.000 din. Vlomilci so imeli s seboj voz, na katerem so naložili pokradeno.

Surov mož prizadjal ženi deset zabodljajev. V Brežini, občina Brežice, se je odigrala družinska žalogra zaradi podivjanosti pijanega moža. Posestnik Lapuh se je vrnil po celonočnem popivanju pijan domov in je hotel vzbuditi speče otroke. Ker je 41 letna žena branila surovini, naj ne vzbuja šestih nedoletnih otrok, je potegnil žepni nož in ji je prizadjal deset hudih ran, da je obležala nezavestna in so jo prepeljali v bolnišnico v Brežice. Podivjanec je po krvavem zločinu zopet pobegnil z doma.

Okrađeno učiteljsko stanovanje. Neznani vlomilec je vdrl v noči v stanovanje Viljema Vaniča, učitelja v Boštajnu. Odnesele mu je radio aparat, vso moško ter žensko obleko ter raznih predmetov v skupni vrednosti za 10.000 din. Pred dobrim letom je že bilo vlomljeno v isto stanovanje in odnešenih reči za 8000 din. Skupna škoda znaša 18.000 din.

Grožnja vlomilca. Čevljarskemu mojstru Francu Kržišniku v Zmencu pri Škofji Loki je odnesel nočni vlomilec iz čebelnjaka pet satov, mnogo drugih pa je pokvaril. Uzmovič je našel v čebelnjaku barvo, s katero je napisal na vrata ulnjaka: »Pozdravlja te Jožef Bradeško.« Nad ta napis je naslikal mrtvaško glavo in samokres. Iz te grožnje sklenajo, da se je pojavil v Poljanski dolini zloglasni Jože Bradeško, ki je ušel pred kratkim iz zaporov.

Razkrinkan in prijat požigalec. V Vrhpolju pri št. Jerneju na Dolenjskem so

imeli letos štiri požare, kojih žrtev so postali štirje posestniki. Zaradi teh podtaknjenih požarov so organizirali vaščani tajno nočno stražo, ki se je prav dobro obnesla. Zadnje dni bi bil v noči zgorelo gospodarsko poslopje Karla Potočarja, da ni pri požigu zasačil gospodar požigalca in ga je ujel po izmikanju s pomočjo stražarjev. Gre za 18 letnega Stanka Rangus, kateri je znan nepridiprav in je orožnikom priznal zločine požiga.

Od tovarišev izdan vlomilec. Pred kratkim se je pojavil v Ljubljani mlad človek, kateri je zbral krog sebe sumljive osebe, katerim je razlagal, da je na njegovo izsleditev razpisana bogata nagrada 20.000 din. Tujec je organiziral nočni vlom v Pezdrijevo trgovino v Gradišću v Ljubljani. Policija je prej zvedela za vlomilsko namero od izdajalca, kateremu je bilo za nagrado, in je neznanega organizatorja vloga prijela, ko je že bil na tem, da izvrši vlom. Na policiji je izpovedal prijeto, da je 24 letni Josip Turner, brezposelni pekovski pomočnik iz Dobrovnika pri Dol. Lendavi. Natančnejša preiskava bo že ugotovila, kcd je ta ptiček letal in kaj že ima vse na vesti, da je bila nanj razpisana nagrada.

Tatovi konjskih repov na delu. Po okolici Škofje Loke je še neodkrit tat konjem 12 posestnikov porezal repe.

Več vlomov. Skupina krošnjarjev z manufakturo je šla v noči iz Loškega potoka na Kranjskem v sosednji Lož, kjer je bil drugi dan sejem. V isti noči je bilo v loškopotoški vasi Hrib vlomljeno kar na treh krajih. Iz prostorov Kmetijskega društva Loški potok so odnesli nočni tatovi raznega blaga in predmetov za 3100 din. Isti vlomilci so ukradli v Bartolovi krčmi zimski kožuh in so nato poskušali vlomiti v hišo, kjer je pošta, a so jih prepočili. Ljudje so mnenja, da so si te prepovedane nočne obiske privoščili zgoraj omenjeni krošnjarji.

19 letna požigalka prijeta. V št. Vidu na Dolenjskem je uspelo orožnikom, da so razkrinkali kot požigalko 19 letno Rožo Kraljevo, doma s Kitnega vrha, ki je požigala dvema posestnikoma vse.

*

Slovenska Krajina

Turnišče. V soboto, 5. novembra, se je pripeljala k nam milostiva grofica — patrona naše cerkve — v družbi neke grofovške družine, ki je prišla iz inozemstva. Ogledali so si našo prelepo cerkev Matere milosti in so po njenem ogledu izrazili svoje zadovoljstvo nad njeno ureditvijo. Da je naša cerkev in njena okolica tako lepo urejena, se moramo zahvaliti g. dekanu Jeriču, ki ni štedil niti z denarjem niti s trudom, samo da je božji hram ozaljšal kakor se spodobi. — Ljudje še danes ne morejo pozabiti slovesnih obredov in prelepega petja, ki ga je na grobovih blagih pokojnikov izvajal na Vseh svetnikov zvečer naš cerkveni pevski zbor, pomnožen z domačimi dijaki, pod vodstvom organista g. Dominka.

Velika Polana. Prejšnjo nedeljo, 6. novembra, se je poročila gostilničarjeva hčerka gđca Mancijerčak s tukajšnjim učiteljem g. Križaničem. Mlademu paru v zakonskem življenju želimo obilo sreče in blagoslova!

Lendava. Pretekli teden je imelo naše Prosvetno društvo občni zbor, na katerem je polagalo račune o svojem letnem delovanju. Za predsedniško mesto se je zahvalil g. župnik Bakan

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

Stefan in je na njegovo mesto bil izvoljen g. Vrbanjšek, katehet na meščanski šoli. Tajniške posle bo nadalje opravil g. kaplan Halas Danijel, a najbrž ne dolgo, ker se zadnje čase mnogo govori, da bo kmalu odšel na faro v Veliko Polano.

Razne občine dolnjelendavskega okraja. Prav zanimiva je agitacijska borba za bližajoče se državnozborske volitve 11. decembra. Agitatorji raz-

ličnih političnih naziranj ne štedijo s trudom in nekateri tudi z denarjem ne, samo da bi pridobili čim več privržencev za svoje kandidate. — Že na mogočnem taboru v Črensovcih smo lahko opazili, da je velika večina ljudi naklonjena sedanjim voditeljem z dr. Stojadinovičem in dr. Korošcem na čelu. Ljudje namreč vidijo, da sedanji voditelji z deli kažejo uspehe in ne hranijo ljudi samo z golimi obljubami, kakor se to rado dogaja, zato bodo tudi dne 11. decembra volili, odnosno glasovali za listo predsednika vlade dr. Stojadinoviča.

Žižki. G. Hozjan Ludovik je napravil 10. novembra v Mariboru mojstrski izpit iz čevljarstva z dobrim uspehom. Nastanil se bo v žižkih. Ga priporočamo!

Pojasnjena zločinska zagoneetka

V zadnji številki smo poročali o vseh bistvenih okoliščinah, katere so spremljale ter bile znane o zagonetnem umoru neznanke ženske v Čretu pri Celju. V strašno skrivnostno zadevo je posvetil 8. novembra

nenaden preokret

Orožniki v Štorah, kateri so se lotili preiskave umora, izvršenega v noči na praznik Vseh svetnikov v Čretu, so zvedeli, da hodi v vas Žepino pri Vojniku krog 50 let stari brezposelni zlatarski pomočnik Jurij Sabukošek k posestnici Apoloniji Sovinčevi, ki je ločena in živi njen mož v Mariboru.

Umorjena Ivana Zakrajšek

Orožniki so se odpravili po Sabukoška, katerega pa 8. novembra zjutraj niso dobili v Žepini. Počakali so, da se je vrnil ob pol enih. Odgnali so ga v Ljubečno in so ga tamkaj začeli zasliševati. Pri njem so dobili 16.000 din. Ko so mu pokazali sliko umorjene neznanke, je postal blede liki stena. Potegnil je iz žepa dozo, iz katere je povžil mišnico ali arzenik ter se je kmalu onesvestil. S silo so mu orožniki vlili v usta mleko, da je začel bruhati. Na pomoč pozvani celjski reševalci so prepeljali Sabukoška v celjsko bolnišnico. Tam so mu temeljito izprali želodec in eden od orožnikov je ostal pri njem.

Orožniki so še napravili pri Sovinčevi v Žepini hšno preiskavo. Našli so dva kovčega, ki sta bila polna ženske obleke in katera je prinesel Sovinčevi Sabukošek. Sovinčeva je priznala, da ji je Sabukošek podaril žensko torbico s 300 din ter zlat prstan z obljubo, da bo dobila v kratkem še več.

Sabukošek in Sovinčeva sta bila v dogovorih, da se bosta v kratkem preselila na Francosko, kjer se bosta poročila.

Priznanje

V celjski bolnišnici zastraženi Sabukošek si je prav kmalu toliko opomogel, da je bil

9. novembra prepeljan na orožniško postajo v Celje, kjer je priznal očitani mu roparski umor, ker so našli pri njem pisma ter šest fotografij umorjene.

Predvsem je izjavil, da je žrtev zločina Ivana Zakrajšek, 42 letna služkinja z Milanovega vrha pri Čabru.

Ker ni imel v oktobru denarja, je objavil v »Jutru« oglas, da želi ženskega znanja. Prejel je od lahkovernih žensk mnogo ponudb in med temi tudi od Zakrajškove. Slednjo je povabil na Zidani most. Domenila sta se tam za sestanek 29. oktobra v Rajhenburgu, kar se je tudi zgodilo. V Rajhenburgu je živela Ivana pri svoji sestri tri mesece. Po pripovedovanju sestre je bila umorjena pridno dekle, ki si je prihranila v službah po Hrvaškem do 15.000 din.

Iz Rajhenburga sta se odpeljala v Ljubljano, kjer sta ostala do 31. oktobra.

V Ljubljani je pustila Ivana dva kovčega z obleko in nato se je odpeljala s Sabukoškom v Celje, kamor sta dospela 21. oktobra zvečer in sta krenila koj v Gaberje proti Westnovi tovarni.

Med potjo sta pila pelinkovec, v katerega je primešal Sabukošek v čašo za Zakrajškovo strup. Ko je Ivana izpila zastrupljeno pijačo, se je po izjavi zločinca zgrudila, nakar ji je odvzel srebrno zapestno uro, ročno torbico, v kateri je bilo deset tisočakov, plašč in kožuhovinast ovrtnik. Oropano je zvalil v grmovje ob Voglajni, kjer so našli njeno truplo.

Sabukošek je tajil, da bi bil žrtev zadavil, kakor je ugotovila sodna komisija.

Po roparskem umoru je šel naravnost k Apoloniji Sovinčevi v Žepino in ji je poklonil Zakrajškovi odvzete predmete, kakor je Sovinčeva sama priznala. V soboto, dne 5. novembra, se je odpeljal v Trbovlje. Tam je počakal v nedeljo, 6. novembra, Sovinčevu, s katero se je odpeljal na Brezje in sta pri Mariji Pomagaj zločinec in Sovinčeva prejela celo svete zakramente.

Na povratku sta se ustavila v Ljubljani. Sabukošek je dvignil oba kovčega Zakrajškove in sta se vrnila v Celje.

Nekaj podatkov o zločincu

Morilec Jurij Sabukošek je star 53 let in doma iz Dramelj pri Celju. Leta 1909 se je izselil iz domovine in se je podal kot zlatarski pomočnik na Francosko. Med svetovno vojno je moral služiti v avstrijski armadi štiri leta na frontah po Galiciji. Po vojni je bil zopet v Franciji ter v Nemčiji, od koder se je vrnil letos marca in je dobil v Trbovljah zaposlitev pri zlatarskem mojstru g. Mihi Korenu.

Krivda Sovinčeve?

Po izpovedi morilca je Sovinčeva vedela, kaj je Šabukošek zakrivil. Orožniki so napravili pri njej hišno preiskavo tudi zaradi skritega denarja. V kleti sta premetala orožnika vagon krompirja in čisto na dnu sta zadela na pločevinasto škatlo, v kateri je bil en bankovec po 1000 din, štirje po 500 din in 36 po 100 din, skupaj 6600 din.

Pri hišni preiskavi za denarjem Sovinčeva ni bila navzoča, ker je bila z doma, dasi je že bila poprej enkrat zaslišana ter je orožnikom vse tajila.

Orožnikom je uspelo, da so 10. novembra popoldne aretirali Sovinčevo in so jo pripeljali na okrožno sodišče v Celje. Priznala je, da je bila z Jurijem na Brezjah in v Ljubljani, kjer sta bila omenjena Ivankina kovčega na postaji. Izpovedala je, da je vedela za denar, kateri je bil skrit pod kupom krompirja v kleti. Kolika bi naj bila njena krivda na umoru, bo pa dokazala preiskava.

Naši rajni

Slovenjgradec. V teh lepih jesenskih dnevih, ko odpada zlatorumeno listje in se vsa narava pripravlja za zimski počitek, se je podal k večnemu počitku nepričakovano Druškovič Josip, lesni trgovec v Slovenjgradu. Da je bil zelo priljubljen, je pokazala res velika udeležba pri pogrebu. Polnoštevilno so se ga udeležili slovenjgraški gasilci, katerim je kot podporni član ostal vsa leta zvest. Tudi koroški narodni borci, katerim je bil predsednik za okraj slovenjgraški, so se žalostni poslovili s pesmijo »Oj Doberdob«. Naj mu sveti večna luč, žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Rupert v Slov. goricah. Tukaj smo pokopali Magdaleno Muršec. Takega pogreba Sv. Rupert najbrž še ni videl. Vse, kar jo je poznalo, vse jo je spremljalo na njeni zadnji poti za belimi šopki v rokah, s solzami v očeh. Tak pogreb pa si je tudi zaslužila. Bila je gotovo ena najboljših mladenk v fari, dobra članica Marijine družbe, III. reda in deklškega krožka. Povsod je bila zraven, kjer je šlo za dobro, katoliško stvar. Ljubila je naravo in planine. Čeprav je bila vedno bolj bolehná, vendar se ni ustrašila niti mogočnega sinjega očaka Triglava. Pa to ni bila ovprečna, papirnata članica, ampak marljiva, delovna, za vse dobro vnetá, ki je gojila res pravično krščansko življenje. Saj smo jo videli koro vsak dan pri obhajilni mizi če ji je le dopuščalo zdravje. Bila je duhovniku najboljša pomoč, njegova desna roka. Ravno zaradi svojega verskega prepričanja je morala veliko pretrpeti od nasprotnikov, pa to je ni ustrašilo, ni je omajalo v njenem trdnem in kristalno čistem značaju. Bila je z vsakim vljudna, prijazna, pa tudi šaljiva, da jo je moral vsak vzljubiti, kdor je prišel njo v dotiko. Kako smo jo vsi ljubili, je najlepše pokazal njen pogreb. Štirje duhovniki in z zastavo smo jo spremljali k večnemu počitku, kjer so njen grob posuli z belim jesenskim cvetjem in solzami. Naj bo vsem v zgled, da jo vsi posnemali. Njeni duši pa, ki je na zemlji toliko dobrega storila, naj bo pravični Bog milostljiv Sodnik! Naj počiva v miru! Žalujočim izrekamo sožalje! — Na sedmih se je nabralo 250 din za Klaverjevo družbo. Bog plačaj vsem!

Fram. 12. novembra je umrl najstarejši mož župnije Jurij Klavž, 87 let star. Mnogo je vedel povedati, kako je bilo nekdaj v Framu. — Minuli mesec pa je umrl Martin Gradišnik tesar v Morju; le par dni pred 80. rojst-

Če ste danes še zdravi,

lahko jutri zbolite za gripo, angino, itd. V takih primerih mislite

na Aspirin-tablete in na „Bayer“jev križ, ki jamči za pristnost.

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

nim dnem nam ga je smrt ugrabila. — Naj počivata v miru, žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Andrej v Halozah. Milo so zapeli naši zvonovi in nam naznanili, da je v Gospodu zaspala pridna Marijina družbenica Gabrovec Ana. V mladosti je stremela za visokim ciljem, ko je bila sprejeta v samostan častitih sester usmiljenk v Gradcu. Toda zaradi bolezni se je morala vrniti na dom. Čeprav ji je bilo to zelo težko, se je v svoji bridkosti mirno vdala v božjo odločbo. Lepo je stregla bolni materi in pozneje nadomestovala mater dvema bratovima majhnima deklicama. G. dekan nam je ob njenem grobu v pretresljivih besedah stavil rajno za zgled. Počivaj v miru in prosí za nas, ki gremo za Teboj! — Žalujočim naše sožalje!

Griže-Zabukovca. V celjski bolnišnici je v torek, 8. novembra, zvečer po kratki in zelo mučni bolezni umrl komaj 14 letni Franc Potočnik iz ugledne Podkalove hiše v Zabukovci. Z njim je legel v prerani grob up staršev, ker je bil namenjen za gospodarja na domačiji. Pokojnika so prepeljali na dom v Zabukovco. Njegov pogreb 11. novembra je bil veličasten po udeležbi pogrebcev in nad vse ganljiv po svoji prisrčnosti. Udeležili so se ga tudi součenci. V slovo sta mu

govorila gg. Gaberšek Blaž in Brezovšek, součenci pa so mu zapeli »Gozdič je že zelen«. Pri Gominškovi hiši je veličasten sprevod pričakala duhovščina. V cerkvi je pokojnikov katehet duh. svetnik g. Kosi daroval sv. mašo zadušnici, po njej pa se je v ganljivih besedah poslovil od svojega učenca, pri grobu pa se je od rajnega součenca poslovil še Ribič, tovariši pevci pa so mu zapeli še »Vigred«. Hudo užalostenim domačim izrekamo sožalje — Ti, dragi Franci, pa počivaj sladko v prezgodnjem grobu!

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Nenadno se je raznesla po vsej župniji vest, da je 8. novembra umrla Amalija Plevčak, posestnica v Cerovcu. Umrla je kot žrtev materinstva v starosti 41 let. Novorojenčka h krstu — mater v grob... Zapušča moža in šest nepreskrbljenih otrok. Bila je dobra krščanska žena in skrbna mati svojih neboljlenčkov. Ostali otroci, ki so neizmerno ljubili svojo dobro mater, so ob pogrebu tako jokali, da je jok nedolžnih otrok presunil v globino srca vse pričujoče. Nobeno oko, bilo staro ali mlado, ni ostalo brez solz. Naj potolaži ljubi Bog domače ostale — pokojnici pa, ki je dala svoje življenje za svoj poklic, naj sveti večna luč!

Društvene vesti

Veržej. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 20. novembra, komedijo v petih dejanjih: »Politikant.« Vabite se k obilni udeležbi!

Braslovce. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo, 20. in 27. novembra, obakrat ob treh popoldne v Društvenem domu zelo lepo ljudsko igro s petjem v petih dejanjih: »Zlatorog.« Prijateljeli lepih iger, pridite!

Slovinci v Zagrebu. Naše pričakovanje, ki smo ga izrazili v poročilu o obnem zboru Slomškovega prosvetnega društva, se je popolnoma izpolnilo. Društvo je iznova zaživelo in že prinaša vidne sadove. Imeli smo že dve igri, ki sta prav lepo uspeli v vsakem ozrlu. V oktobru smo igrali

»Zagorske zvonove«, katerimi smo začeli novo dobo našega dela. Obisk je bil zelo razveseljav, igranje pa tako dobro, da je k drugi igri, dne 6. novembra, prišlo toliko ljudi, da so se mnogi morali vrniti, ker ni bilo več ne vstopnic ne prostora v Jeronimski dvorani. To je sad skupnega dela in vnete agitacije. Le tako naprej! — Tudi s prosvetnimi večeri smo že začeli. Prvo predavanje je imel zdravnik g. dr. Marjetič, ki je govoril o tem, kakor si obvarujemo zdravje in kako ga ohranimo, drugo predavanje (govoril g. Gregorič Jože) pa je bilo posvečeno stoletnici velikega hrvatskega pisatelja Avgusta Šenoe, ki je s svojimi romani znan tudi med Slovenci.

Dopisi

Dravograd. Tovorni avto, last g. Golla iz Dravograda, je vozil s precejšnjo brzino iz Guštanja po banovinski cesti. Na mestu, kjer se je zgodilo

že več prometnih nesreč zaradi ostrega ovinka in zelo ozke ceste in že stoji na skali spominska kapelica na neko smrtno nesrečo, je hotel šofer

avtomobila naglo rezati ovinek. Pri tem je zavozil preveč na desno, kjer je vozil na motornem kolesu tudi s precejšnjo brzino g. Brezovnik Šimen iz Šmartna pri Slovenjgradcu. Ker se slednji ni mogel izogniti bolj na desno (na tej strani ceste teče namreč železna ograja, pod njo globoko pa teče Meža), je prišlo do trčenja. G. Brezovnik je obležal nezavesten, dočim je bil takoj pozvan avto Rdečega križa iz Guštanja, ki je hudo ponesrečenega prepeljal v slovenjgraško bolnišnico. Ugotovilo se je, da ima zlomljeno roko in nogo, na glavi huđe poškodbe in po vsem telesu praske in podplutbe. Njegovega zadaj sedečega spremljevalca pa je v loku vrglo preko avtomobila na drugo stran ceste, pa se mu na vso srečo ni zgodilo nič hudega. Le majhne praske po rokah in glavi je odnesel. Naj bo ta neresča zopet živ opomin, da bodi po naših cestah na severni meji (ki so znane zaradi hudih klanec in naglih ovinkov) z vsakim vozilom zelo previden. Saj si itak vedno v nevarnosti!

Gornja Sv. Kungota. Naš domači g. župnik je blagoslovil novi most čez Pesnico, katerega je zgradila domača občina s pomočjo okrajnega cestnega odbora. Pri blagoslovitvi so bili navzoči številni občani z vsem občinskim odborom in županom g. Vaupotičem na čelu. Iz Maribora so prihiteli okrajni glavar g. dr. Šiška, načelnik okrajnega cestnega odbora g. Franc Žebot, g. inž. Šoberl, g. inž. Stergaršek, in župan pri Sv. Ani

General Halder, novi šef nemškega generalnega štaba.

Katedrala v Reichenbergu, ki bo prestolica od Nemcev zasedenega sudetskega ozemlja.

v Slov. goricah g. J. Šondler. Za novi most, ki je zaradi živahnega prometa, ki se tukaj razvija, postal že nujna potreba, je občina žrtvovala 50 tisoč dinarjev. Pri blagoslovitvi sta spregovorila domači župan g. Vaupotič in načelnik okrajnega cestnega odbora g. Fr. Žebot.

Jarenina. Dne 7. novembra smo obhajali izredno slovesnost. Vršila se je zlata poroka dolgoletnega cerkovnika v Jarenini 88 letnega Knuplež Karla in njegove 79 letne žene Rozalije, rojene Donko. K njegovi zlati poroki so se zbrali na njegovem domu, kjer zdaj gospodari sin Albin, vsi njegovi sinovi, šest po številu, in njegovi vnuki. Slovesnost je posebno povečalo to, da so pri sv. maši peli na koru sami njegovi sinovi in vnuki. Pripomniti moramo, da so gostje na slavnostni pojedini nabrali 200 din za mariborsko bogoslovje, za kar jim iskreni Bog plačaj! Zlatoporočencema pa želimo, da bi obhajala še kakšen jubilej!

Fram. V zadnjem času so se poročili v Framu Mihael Knez in Marija Punčuh v Loki, Franc Krajnc, šofer, in Anica Vrhovšek. Jožef Lešnik iz Lokmerca in Pepca Hojnik. Bog daj srečo!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Čeprav smo v ravnini, pa imamo menda le prav zdrav zrak. Nedavno je dopolnila 90 let gospa Marija Turin, ki je pa zmerom prav čvrsta — v veselje svojih sinov in hčera. — Zadnji čas pa nas je zapustila Marija Osenjak, p. d. Drašetova v Župeči vasi, ki bi bila v par tednih dopolnila celo 94 let, da je ni prej odvedla smrt, na katero se je že

Danes so v modi lepote kraljice. Kmečka država Bolgarija si je izbrala zaradi ugodne sadne letine »kraljico jabolka«.

17 letni jud Grünspann je ustrelil v Parizu nemškega diplomata von Ratha

John Anderson, novi angleški čuvar državnega pečata, je sprejel nalogo, da bo uredil angleško civilno letalstvo.

dolgo pripravljala. Naj počiva v Bogu! — Na praznik Kristusa Kralja so nam naše organizacije skupno s šolsko mladino pripravile prav lepo proslavo s posebnim poudarkom misijonske misli. Nadejamo se, da bo mladina nastopajočo zimno dobro izrabila za prosvetno delo — sebi v prid in vsej fari v ponov in veselje!

Sv. Barbara v Halozah. Kr. banska uprava v Ljubljani je letos izplačala 20.000 din za začetek ceste Brezovec—Turški vrh. Ptujski cestni odbor je zmeril cesto po svojem tehničnem strokovnjaku. Delovodja istega cestnega odbora je na tej cesti bil g. Zamuda. G. Francu Prelogu iz Zagajč pri Moškanjcih se zahvaljujemo za izposlovanje tega zneska, kakor tudi banski upravi za to pomoč, pa tudi okrajnemu cestnemu odboru. Četudi je bilo grdo in naporno, deloma tudi nevarno delo, se je vkljub temu za nas prehitro končalo, ker je zmanjkalo kredita, oziroma je bil dovoljeni znesek izčrpan, mi pa bi še radi delali, ker ni drugega zaslužka. Barbarčani prosimo vse gori imenovane za zopetno dovolitev kredita za nadaljevanje te ceste. Ker pa je mnogim zelo daleč hoditi, zato prosimo za ureditev in nadaljevanje občinske ceste Paradiž—meja, ki bi naj delala zvezo s cesto, ki jo gradijo Hrvati proti meji—Paradiž. Za to cesto je že dal g. dr. Korošec enkrat 3000 din, manjka še samo

Angleški rekordni letalec Scott je preletel trikrat razdaljo iz Anglije v Avstralijo in hoče tokrat isto pot napraviti v dveh dneh. Na sliki vidimo isto pot napraviti v dveh dneh. Na sliki vidimo Scotta s pomožno pilotko Kirby Green.

Trakanje in gramoz na dogotovljeni cesti. Vse delo stoji, občina se pa zanjo ne zmeni, ker je imela posla s cesto v Gradiščah, ki je gotova.

Sv. Barbara v Haložah. Tukajšnji Marijin vrtec šolarjev je imel pod vodstvom g. kateheta 30. oktobra pri rani službi božji na praznik Kristusa Kralja skupno sv. obhajilo. Šolarji in šolarke so peli pri sv. maši in tako lepo odpevali g. župniku pri sv. maši, da je bilo ganljivo. V očeh možakov in mamic so se lesketale solze. In kake glasove ima ta drobiž! Starši so rekli: »Ne bo še zmanjkalo pri Sv. Barbari pevcev!« Starše to veselilo. Treba bo tudi šoli odrastle vzeti v roke v prosvetnem društvu, da ne zajdejo na slaba pota, kot smo to slišali zadnje čase o takih, o katerih ni nikdo ne bi kaj takega mislil. Lenoba je vseh grdob grdoba in slaba družba, slabo društvo, ki ne vzgaja svojih članov na katoliški in narodni zavesti, spravi človeka tako daleč, da ima opraviti z njim orožništvo. Tatvine, cestni napadi, nameravani in dogovorjeni uboji za nagrado, zasede itd. — to so dejanja postopačev in delomrznežev, katera obsoja vsak pošten človek. Polklicani, zbirajte tudi odrastlo mladino, da ne bo uhajala na slaba pota!

Sv. Barbara v Haložah. Vinski kupci se tako zanimajo za naša vina kot še nikoli. Največja nesreča za naše vinogradništvo, oziroma prodajo vina so domači vinski posredovalci, ki bi prodali tudi svojo dušo za zaslužek pri našem vinu, ker so isti obvestili kupce, da so ljudje v sili in da ne smejo več plačati, kakor so jim posredovalci naznanili. To je grozno izkoriščanje naroda v stiski. Tudi »hrvatino« zopet dobavljajo in pošiljajo kupcem za pristnega »haložana«. Zato se tem bolj zbiramo vinogradniki skupaj, da pristopamo k »Vinarski zadrugi« in podpisujemo nove pristopnice. Kdor se še ni javil, naj to stori takoj pri načelniku g. Groblerju. Na Katarinino pa gremo v Ptuj na občni zbor. Na ta način se bomo rešili vinogradniki raznih pijavk, trotov, ki od naših žuljev v vinogradu doslej samo služijo za svoj žep na račun ubogega haloškega vinogradnika. Da bo tega enkrat konec, zato vsi v »Vinarsko zadrugo«!

Loče pri Poljčanah. Mnogo je sestankov, ki jih ljudje obhajajo, a ni veselejšega kot je sestanek študijskih tovarišev-duhovnikov. In tak sestanek smo obhajali 8. novembra v Ločah. Vsi smo bili veseli, ko smo zvedeli, da se zberejo ta dan v Ločah tovariši našega g. župnika. Zbrali so se:

Bratušek Franc, dekan in konz. svetnik, Svetinje; Kramaršič Alojz, kurat, Novo Celje; Malajner Karel, župnik, Sv. Florijan ob Boču; Musil Alojz, župnik in duh. svetnik, Vitanje; Požar Alfonz, dekanjski upravitelj in duh. svetnik, Rečica v Savinjski dolini; msgr. dr. Ivan Jožef Tomažič, škof lavantinski, Maribor; Vogrinec Janez, župnik in duh. svetnik, Sv. Frančišek Ksaverij v Savinjski dolini; Žičkar Marko, župnik in duh. svetnik, Loče. Sestanka se pa ni udeležil Čebašek Jakob, župnik, Sv. Miklavž nad Laškim. Gospodje so obhajali ob tej priliki tudi 40 letnico mašništva. Zato so imeli cerkveno slovesnost s pridigo in sv. mašo prevz. nadpastirja. Tudi rajnih tovarišev so se spominjali s posebno črno peto sv. mašo, ki jo je daroval g. Bratušek. K tej cerkveni slovesnosti se je zbralo precej ljudi in naši šolarji. Ločka cerkev je bila tako skoraj polna vernega ljudstva. Veselje jubilentom je povzdignilo navdse lepo vreme in petje šolarjev, ki so jim po kosilu zapeli par lepih pesmi, za kar gre zahvala voditeljici šolskega mladinskega zbora gospe Orel-Ščekovi Bredi, komponistnji in šolski upraviteljici. Veselimo se z jubilanti, jim

Rdeča straža ob španski reki Ebro, kjer so bili v zadnjem času komunisti hudo poraženi od narodnih čet.

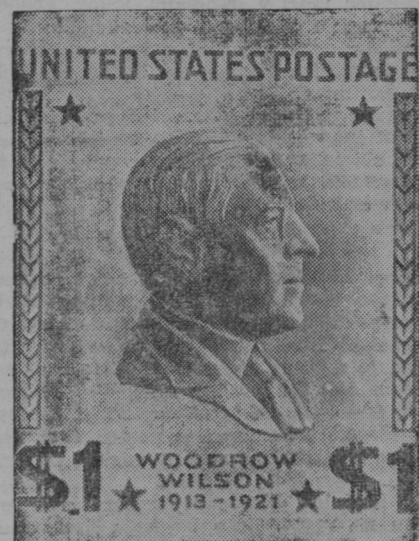
PAZITE PRI BATERIJAH na znamko CROATIA

častitamo in prosimo Vsemogočnega, naj jim netegne dneve do skrajnih mej življenja, da bodo lahko še obhajali več tako lepih in veselih sestankov. Bog jih živi!

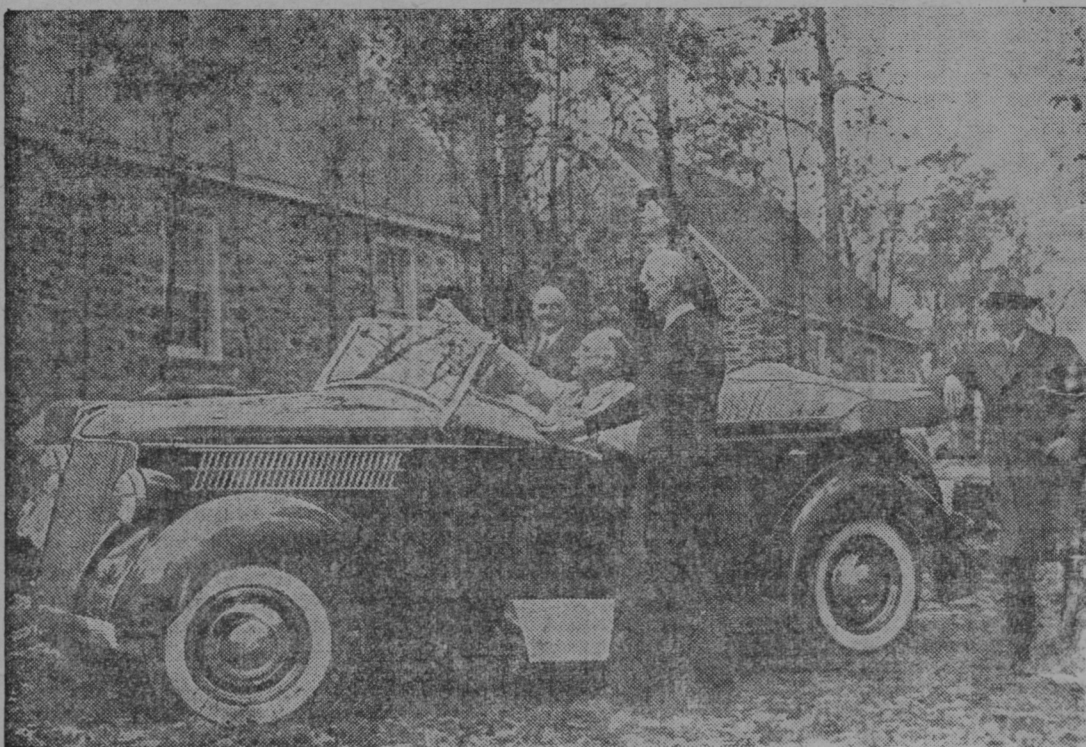
Laško. Efektna loterija v Laškem je vzbudila vsesplošno zanimanje po vsej Sloveniji. Ne mine dan, da bi loterijski odbor ne dobil dopisa iz najoddaljenejših krajev Slovenije, naj pošlje srečke. Saj so dobitki res tudi bogati in vredni vsega zanimanja: tovarniško nov avto, motorno kolo, par volov, radio-aparat, šivalni stroj, 24 koles in vse polno drugih lepih dobitkov. Srečke so le po 6 din. Žrebanje se bo vršilo v Laškem 31. decembra 1938 pod državnim nadzorstvom. Ako želiš, da vzame gospod »Žreb« 31. decembra na piko tudi tebe, se nemudoma oglasi pri krajevnem razpečevalcu srečk ali pa naslovi kartico na loterijski odbor v Laškem in srečke boš takoj dobil. Boš videl, tokrat čaka sreča tudi tebe! Izžrebane številke bodo objavljene v časopisih.

Regent Madžarske, Horthy, se bo dal oklicati za kralja. Na sliki vidimo bodočega madžarskega kralja na svoji slavni konjerejski farmi v Kenderes.

Združene države Severne Amerike so izdale dolarško znamko s sliko meščojnega predsednika Wilsona.

Ameriški predsednik Roosevelt v zadnji volilni borbi.

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

Pogodba med Anglijo in Italijo pravomočna. Ze davno sklenjena pogodba med Anglijo in Italijo je postala pravomočna 16. novembra in je z njo priznala Anglija Italiji zasedbo Abesinije.

Volitve na Angliškem. Februarja 1939 bodo na Angliškem parlamentarne volitve.

Romunski kralj v Londonu. Dne 15. novembra se je pripeljal v London na obisk romunski kralj Karel v spremstvu prestolonaslednika Mihaela in zunanjega ministra Petresca Comnen.

Domače novice

Hroma deklica na božji poti shodila. Marijo Pomagaj na Brezjah sta obiskala zadnjo nedeljo širomašna zakonca Janez in Marija Krajnik iz Gradešič, župnika Reteče pri škofiji Loki. Že četrtri sta prinesla svojo devetletno ohromelo hčerko Tončko in sta prosila Marijo pomoči. Deklica se je pred poldrugim letom tako prestrašila hudega psa, kateri jo je podrl, da je popolnoma ohromela in zaostala. Na največje začudenje vseh navzočih je pri povzdigovanju pri glavnem oltarju sirota naenkrat vstala in zgovorila, da so jo okrog stoječi slišali: »Grem k Mariji!« Po končani službi božji se je prigraslilo samostanskemu predstojniku šest oseb kot priče, katere so videli od blizu nenadno ozdravljenje.

Prva mariborska tekstilna tovarna prodana. Češka tvrdka Doctor in drug je bila prva, ki je zgradila po prevratu v Mariboru veliko tekstilno tovarno, katero so povečevali od leta do leta in je bilo v zadnjem času v njej zaposlenih tisoč delavcev.

Slinavka in parkljevka sta se pojavili pred kratkim v vasi Žiberči, občina Apače. Zaradi nevarne nalezljive bolezni je oblast izdala prepoved vseh sejmov tudi za okoliške občine in tudi prepovedala goniti skozi okuženo vas govedo in z njo voziti. Okoliških živinorejcev se je polastil velik strah, da se ta nevarna bolezen razširi tudi v okolico.

Požar na sokolskem telovadišču v Mariboru. Dne 14. novembra zvečer je iz nepojasnjeneга vzroka pogorela na sokolskem telovadišču med Koroščevo in Gosposvetsko ulico v Mariboru lesena tribuna. Gasilci so požarno nevarnost hitro omejili.

Roparski napad. V Založah pri Polzeli prebiva bolj na samotnem posestnica gđna Frančiška Vašl, ki je daleč znana dobrotnica. V njeno hišo je skušal ob treh v noči vdreti neznanec. Ropot je prebudil gospodično, katera je hotela pobegniti, a jo je zaustavil tolovaj in je s samokresom v roki zahteval denar. Vsa prestrašena mu je izročila Vašlova 200 din in hranilno knjižico, katero pa je zagnal po tleh in je začel sam iskati denar po hiši. Ropot je zbudil sina najemnice, kateri je pogledal skozi okno. Ropar se je ustrašil iznenadenja, ustrelil dvakrat v okno in zginil v noč.

Podsut od zemeljskega plaza. Pri gradbi ceste Pohorski dom—Sv. Arah je bil zaposlen 26 letni delavec Franc Sluga iz Radvanja pri Mariboru. Plaz zemlje se je utrgal in ga je tako podsul, da ga rešili z zlomljeno levo nogo.

Star požigalec umrl v jetnišnici. »Slov. gospodar« je že pisal o 83 letnem požigalcu Antonu Kocbek iz Slov. goric, ki je prestajal v zaporu mariborske jetnišnice trimesečno kazen. Kocbek je te dni v ječi umrl.

Opeka mu je padla na glavo. Pri prekrivanju mariborske stolne cerkve je padla na glavo opeka in presekala lobanjo 66 letnemu delavcu Ferdinandu Semeniču, katerega so prepeljali v resnem stanju v bolnišnico.

Iz naših društev

Študenti pri Mariboru. Kat. slovensko izobraževalno društvo je pričelo z živahnim delovanjem s tem, da si pridobi čim več sredstev za obdaritev ubogih šoloobveznih otrok, ki jih bo obdarilo kakor druga leta. V ta namen priredi s fantovskim odsekom Martinov večer v nedeljo, 20. novembra pri Špуреju, dr. Krekova 26, s pričetkom ob šestih zvečer. Spored je pester, zato naj se vsak odzove vabilu ter se naj udeleži te prireditve.

Slovenska Bistrica. Mesec november je posvečen spominu na rajne. Zato bo naše Prosvetno društvo uprizorilo v nedeljo, 20. novembra, ob pol štirih Jalenovo dramo »Grobovik«. Prelepa igra bo napravila tudi na vas nepozaben vtis. Vsi ste iskreno vabjeni!

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 20. novembra, po večernicah v Slomšekovem domu veseloigro »Micka, premisli si!« Tri dejanja. Ker ta dan nastopi naša mladina prvič v novem domu, na novem odru in z novimi kulisami, se vabijo vsi prijatelji poštenega veselja v naš dom, da se po težkem jesenskem delu enkrat iz srca nasmejijo. Na svidenje!

Šmarje pri Jelšah. V zadnji številki nam priljubljenega »Slov. gospodarja« je izšel dopis, kjer smo v drugem delu dopisa naši trditve, ki ne odgovarjajo resnici, temveč ustvarjajo med čitatelji napačno mnenje, o naši za vse dobro in plemenito vneti in delavni mladini. Sporazumno s preč. g. dekanom sem se podpisani odločil, da zavrnem krivične očitke, ki ne zadevajo samo »činiteljev na merodajnih mestih«, ampak predvsem mladino samo. Rezultat našega dela v teku enega leta je v glavnem sledeči: 1. a) Proslava 1. decembra 1937; b) proslavitev 70 letnice rojstva preč. g. dekana Fr. Loma; c) božičnica z odrskimi nastopi in obdaritev 300 otrok Marijinega vrta; d) veseloigra za predpust; e) materska proslava z igro o veliki noči; f) v počitnicah so pripravili eno odrsko prireditev tudi dijaki; g) proslavili smo zlati jubilej preč. g. msgr. Vrežeta z akademijo, ki je bila poleg proslave 70 letnice preč. g. dekana najlepša in je zajela največ mladine, da, vso faro; h) proslavili smo rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. in imeli žalno komemoracijo za rajnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem; i) novo poslovno dobo smo začeli s proslavitvijo praznika Kristusa Kralja — zjutraj skupno sv. obhajilo, popoldne prireditev v dvorani; j) zdaj pripravljamo igro »Lurška pastirica« in k) proslavo 1. decembra; l) štirikrat smo imeli sklopična predavanja za odrasle, trikrat pa za otroke. — 2. Notranje delo v fantovskem odseku: Imeli smo lepo uspele fantovske duhovne vaje. Verske nauke so imeli naši člani redno skupaj s fanti Marijine družbe. Udeleževali so se v krogih verskih svečanosti, procesij itd. Sestanke smo imeli z malimi izjemami enkrat na teden, telovadbo pa dvakrat, in to s takim uspehom, da smo pripravili za ljubljanski tabor sedem telovadcev več kot se je od nas pričakovalo. Vse to ugotavljam kot predsednik fantovskega odseka, ki sem se redno udeleževal fantovskih večerov. — 3. Še bolj živo je bilo prosvetno delo v dekliskem krožku, kjer so po zaslugi požrtvovalnega vodstva žele izredno lepe uspehe in prejele odlično oceno pri tekmah. Imele so duhovne vaje skupaj z drugimi dekleti in poleg svojih vzorno urejenih tedenskih sestankov tudi verske nauke z Marijino družbo. — 4. Naša prosvetna mladina se je delno udeležila taborov v št. Juriju ob juž. žel., pri Sv. Petru pod Sv. gorami in v Rogoški Slatini, polnoštevilno pa v Ljubljani, saj je na Stadionu nastopilo 72 šmarčanov. In tako dalje. Mislim, da to poročilo dovolj jasno odgovarja gornjemu dopisniku, ki mu je »kulturni razmah naše mladine« pri srcu. Osebo sem mu pripravil dati še jasnejše poročilo in dokaze. Tebi, šmarska mladina, pa ključem: Z veseljem pojdi na prosvetno delo za svojimi vzvišenimi cilji! — Veselič Franc, šmarski kaplan.

Naši rajni

Nova cerkev pri Celju. Dan po svojem godu je umrl na svojem posestvu v Polžah Majcen Martin, stara korenina, moč poštenjak. Bil je drugače zelo skromen, vse svoje življenje ni bil nikoli v krčmi, a za vsako dobro stvar iskreno vnet in dobrotljiv. Večkrat je povedal kako modro pa tudi muhasto sodbo. Ko so ga nagovarjali proti koncu svetovne vojne za vojno posojilo, se je kratko odrezal: »Kaj hodijo k meni po papirnat denar, saj imajo sami stroje za njegovo izdelavo. Naj si ga kar napravijo!« Imel je dobro in rodovitno kmetijo. Večkrat je rekel: »Ko bi mi kdo daroval še drugo kmetijo pod pogojem, da jo moram sam obdelovati, ga takoj tožim!« Bil je miroljuben in dober sosed, pošten možakar in dober kristjan. Imel je veličasten pogreb. Svetila mu večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

Dopisi

Študenti pri Mariboru. Bliža se čas, ko bo vreme zaprlo zunanje delo, a pri nas je postala nenavadna podjetnost za gradbo stanovanjskih hiš ter drugih objektov. Posebno važnost vzbujata moderen gasilni dom, pri katerem gre delo h kraju. Da se je zgradil gasilni dom, gre zahvala članom gasilske čete ter dobrotnikom Študenčanov. Moderno stanovanjsko hišo gradi v Gregorčičevi ulici Podporno društvo žel. delavcev in

uslužbencev v Mariboru. Odborn istega društva bi položili na srce, da bi bila najemnina primerena plači delavca (400 do 1000 din), katero sedaj dobiva. Stari cerkveni hlev dela prostor novemu.

Sv. Ana v Slov. goricah. Življenje v naši župniji je živahno razgibano. Gradnja nove ceste Sv. Ana—Žice živahno napreduje. Zaposlenih je stalno do 30 delavcev. Z novo cesto bomo dobili prepotrebno zvezo, ki bo v veliko gospodarsko in kulturno korist naše severne meje. Sezonski delavci se zaporedoma vračajo iz Nemčije, ker je njihova pogodbeni doba potekla. Do 8. decembra se bodo vrnili vsi. Z življenjem, delom in zaslužkom v Nemčiji se jih pač malo pohvali in si ne žele več nazaj. Sadna sezona se že nagiba h koncu. Trgovina je prenehala, ker je sadja zmanjkalo. Smo zadovoljni, še bolj so pa najbrž zadovoljni sadni trgovci in mešetarji.

Volilno gibanje

V soboškem okraju je ljudstvo s precejšnjo zadovoljnostjo vzelo na znanje kandidature g. advokata in banskega svetnika Franca Bajleca. Imenovani gospod je v soboškem okraju precej znana osebnost, zlasti še, odkar je kot banski svetnik s svojo neumorno delavnostjo v zadnjih treh letih soboškem okraju več pridobil, kakor je pa dobil ta okraj v vseh prejšnjih letih, odkar je Prekmurje priključeno naši državi. Ljudstvu je znano, da je v precejšnji meri tudi njegova zasluga zgraditev lepega in velikega delavskega doma v Murski Soboti, izpopolnitev gimnazije v popolno osemrazredno, kakor tudi ustanovitev okrožnega sodišča v Murski Soboti. Zlasti se je pa močno zavzel za gradnjo mostu čez Muro in danes je ta gradnja že v polnem delu. Močno si je prizadeval tudi za izpopolnitev kmetijske šole v Rakičanu, katera je bila nedavno otvorena. Njegova zasluga so pa tudi številni novi mostovi na banovinskih cestah v Prekmurju kakor tudi številne in izdatne podpore občinam za javna dela. Glavna borba njegova je pa šla za gradnjo nove bolnišnice v Murski Soboti, za katero so sedaj načrti že gotovi in krediti odobreni, tako, da se bo spomladni že začela graditi. Samo bolnišnica bo stala 12 milijonov dinarjev in bo tedaj ena najmodernejših v Sloveniji, novi most čez Muro bo pa stal okrog pet milijonov dinarjev. G. Bajlec tudi lahko nastopa okrog že kot mož, ki je v svojem okraju mnogo pridobil. To mu ljudstvo na vseh shodih tudi odkrito priznava in očito odobrava njegovo kandidature.

Tudi evangeličani so zadovoljni s kandidature g. Bajleca v soboškem okraju, ker je prišlo do tega v lepem sporazumu z evangeličani, in zlasti tudi z dosedanjim poslancem soboškega okraja industrijalcem g. Benko Josipom, ki je tudi evangeličan. Namestnik g. Bajleca je vezir Geza, postelnik in župan v Martjancih, ki je ravno tako ugledna in obče spoštovana evangeličanska osebnost. Oboji, tako evangeličani kakor katoličani, so pač sprevideli in spoznali, da jim obojestranske borbe lahko v vsakem oziru samo škodijo, složno sodelovanje je pa samo v korist obojih. Zato g. Bajleca tudi evangeličani ravno tako kakor katoličani povsod po volilnih shodih in sestankih z vso odkritostjo in prijaznostjo sprejemajo ter so odločni za borbo in zmago politike sedanje vlade.

Cankova. Naša lena šola je v glavnem dograjena. Je to ena najlepših šol v vsej Slovenski Krajini, prav gotovo pa v soboškem okraju. Nekaj časa smo se že bali, da z gradnjo šole ne bomo mogli nadaljevati, ker so se nam postavile na pot najrazličnejše ovire. Tako zlasti dolgo nismo mogli dobiti dovoljenja od ministrstva financ za najetje potrebnega posojila. Končno smo se obrnili na g. advokata in banskega svetnika Bajleca Franca, ki sedaj kandidira v našem okraju, in v kratkem je bilo vse ugodno rešeno. G. Bajlec nam je izposloval dovoljenje za najetje posojila, poleg tega pa še 50.000 din podpore od prosvetnega ministrstva v Beogradu. Za to veliko dobroto je g. Bajlecu vsa naša občina iskreno hvaležna in se je tudi odločila, da bo do zadnjega volilca oddala svoje glasove za njega. Naša občina tudi še ni pozabila, kakšno dobroto je storil g. Bajlec našemu prebivalstvu in prebivalstvu vse jurjavske doline s tem, da nam je izposloval carinski prehod pri Cankovi. S tem je našemu ljudstvu prihranjenih mnogo trudov in stroškov, česar g. Bajlec nikoli ne bomo pozabili.

Volilni shodi v gornjegrajskem okraju. V gornjegrajskem okraju se pridno vršijo volilni shodi. Za v nedeljo, 20. novembra, je določeno, da se vršita dva shoda, in sicer po zjutranji sv. maši v Bočni v gostilni žmavc, potem pa v šmartnem ob Dreti, tudi po sv. maši, v hiši g. Rojtnove. Na shodih bo govoril kandidat Steblovnik, njegov namestnik Kotnik in drugi.

Kmečka trgovina

Oboroževanje in kmečka trgovina

Ves svet se oborožuje, čeprav vse države zgovorljivo svojo miroljubnost. Narodi izdajajo ogromne vsote za orožje — toliko denarja, da bi lahko vse plavalo v bogastvu, če bi se naložil v druge, koristnejše svrhe. Pa tudi veliko oboroževanje ima svoj vpliv na svetovno trgovino, ne samo na trgovanje s kovinami in kemikalijami, ki se rabijo v vojne svrhe, temveč tudi na trgovino s kmečkimi pridelki. Tako mi sedaj prodajamo z lahkoto našo pšenico, ker si hočejo velike države napraviti ogromne zaloge žita za primer vojne. Prodajamo veliko živine in svinj v inozemstvo, kjer delajo iz mesa vojaške konzerve. Naše konje kupujejo razne inozemske vojaške komisije za svoje armade. Pa tudi za naš les se odpirajo lepši izgledi. Kajti les se še vedno zelo potrebuje v oboroževalni industriji. Tako se potrebuje les pri izdelavi letal, zlasti upognjen les. Tovarne za strelivo potrebujejo velike količine lesa za izdelavo zabojev za strelivo. Mnogo lesa je potrebno tudi pri izdelavi obrambnih črt in trdnjav. Tudi pri zidanju vojašnic je potreben les. Ne morejo biti brez lesa ladjedelnice. Oboroževanje bo moralo zato vsaj v neki meri dvigniti potrošnjo lesa in bo s tem tudi omogočilo poživljenje na mednarodnem lesnem trgu.

Število pridobitnih podjetij se je povečalo

Zbornica za TOI v Ljubljani je izdala seznam vseh pridobitnih podjetij v Sloveniji. Če ta najnovejši seznam primerjamo z lanskim, vidimo znaten napredek. Število podjetij — trgovin, industrij in obrtnih lokalov — se je zelo povečalo v primeri z lanskim letom. Število obrtnih lokalov se je povečalo za 428, število trgovin za 275, gostinskih obratov za 79, industrijskih obratov pa za dva. To povečanje je znak, da gospodarske razmere pri nas le niso tako slabe, kajti v tem primeru bi morale število pridobitnih podjetij padati, ne pa naraščati!

Izvoz sadja

Letošnji izvoz jabolk je bil precej velik in so samo s Pesnice, ki je največja izvozna postaja za sadje, odpremili več sto vagonov jabolk s Kozjaka in Slovenskih goric. Seveda je bil izvoz mnogo večji, ker so odpremili mnogo našega sadja tudi iz Ptujja, Ormoža in Gornje Radgone. Ker so letos v Nemčiji jabolka precej slabo obrodila, je tudi cena našega sadja ugodnejša. Naša jabolka se v Nemčiji prodajajo po 2.50—3.40 din za kg. Nemčija poleg mošnančkov zelo ceni bobovec, ker je pač najtrpežnejše jabolko.

Trgovina z žitom

Trgovina z žitom ni nič kaj živahna. Našim mlinom se nič ne mudi z nakupovanjem, pa tudi prodajalci ne silijo z blagom, ker pričakujejo, da se bo kmalu začela živahna izvozna sezona zlasti za pšenico. Prizad je dosedaj nakupil 13.500 vagonov pšenice. — Objavljene so vesti, da je med Nemčijo in nami dosežen sporazum za izvoz naše pšenice kakor tudi koroze letošnje žetve. Kontingent za pšenico za nemško tržišče znaša 20.000 vagonov, kontingent za koroza pa 10.000 vagonov. — Kakor trdijo, bi nova pogodba z Anglijo pripomogla k še boljši prodaji jugoslovanskega proizvoda na Angleških tržiščih. Kdaj se bodo pogajanja z Anglijo pričela, še ni točno, vendar domnevajo, da prično najkasneje januarja 1939. — V Banatu se sedaj prodaja pšenica po 150 do 156 din za 100 kg. Koroza, za katero je živahno povpraševanje zaradi precejšnjega izvoza, se trguje po 122—123 din stara, po 100 din pa nova, umetno sušena. Banatska pekovska moka se prodaja po 247—255 din, krmilna moka št. 8 je po 110—112.50 din, otrobi po 97—99 din, oves se živahno kupuje za potrebe naše vojske po 142 do 155 din.

Goveja živina

Slinavka in parkljevka še vedno delata zgago. Znova se je ta bolezen pojavila v Mariboru ter je zopet za dalje časa zaprla mariborski sejem. Hudo rzsaja kuga v okolici Ljutomera, zlasti na Murskem polju, kjer so okužene cele vasi ter je veliko živine poginilo. V okrajih, kjer kuge ni, so živinski sejmi precej živahni ter je tudi cena sedaj primerna. Dosežene so bile na sejnih sledede cene: Ljubljana: voli 3.75—5 din, krave 2.25 do 5 din, teleta 6.50—7.50 din. — Ptuj: voli 4.25 do 5.50 din, krave 2.50—4.25 din, bikli 4—4.50 din, junci 3.50—4.25 din, telice 4.25—5.50 din. — Za-

gorje ob Savi: voli 4—5.50 din, telice 4—5 din, klavne krave 2.50—3 din, za plemo 2000 din za glavo. — Maribor: voli 5, 4.50 in 3.50 din, telice 5, 4.50 in 3.50 din, krave 4.50, 4 in 3 din, teleta 6.50 in 5 din. — Kranj: voli 6.25, 5.50 in 5 din, telice 6, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 4.75 in 4.25 din, teleta 7.50 in 6—7 din. — Dol. Lendava: voli 6, 5 in 4 din, telice 5.50, 5 in 4 din, krave 3.50 in 3, teleta 7 in 6 din. — Dravograd: voli 5, 4.50 in 4, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4, 3.50 in 3 din, teleta 6.50 in 5 din. — Murska Sobota: bikli 5—5.50, 4—5 in 3.50—4 din, telice 4—4.50 in 4 din, krave 3.50, 3 in 2 din, teleta 5—6 in 4—5 din. — Ljutomer: telice 4, 3.50 in 3 din, krave 3 in 2.50 din, teleta 6 in 5 din. — Konjice: voli 4.50 in 4 din, telice 5 in 4.50 din, krave 4.50 in 4 din, teleta 5.50 in 5 din za 1 kg žive teže.

Svinje

Cene so v splošnem čvrste, mladim pujskom pa rastejo. — Na ptujski sejem je bilo prignanih 147 svinj in 171 prascev, prodanih pa vsega skupaj 113 komadov. Prasci 6—12 tednov stari so se plačevali po 80 do 165 din komad, pršutarji 7.25 do 8 din, debele svinje 8.25—8.50 din, plemenske 7—7.25 din za kg. — Na sejnu v Novem mestu so se prodajali mladi pujski 8—12 tednov stari po 100—180 din, pršutarji po 6—7.50 din, lepi špeharji po 8.50 din kg žive teže. — V Dravogradu so špeharji po 12, pršutarji po 10 din. — V Kranju so se prodajali mladi pujski 7—8 tednov stari po 140 do 240 din za glavo, špeharji so bili po 10.50, pršutarji pa po 8—9.50 din kg.

Konji

Na zadnjem ptujskem sejmu so se prodajali konji komad po 660 do 4800 din, žrebeta pa po 800 do 1750 din. Precej povpraševanja je bilo po

klavnih konjih, ki se zadnje čase zelo izvažajo na Dunaj.

Tržne cene v Mariboru

dne 12. novembra 1938

Meso: Goveje salo 15—16 din, slanina 14 do 15 din, pljuča 7—8 din, jetra 8—10 din, reberca 10—12 din, svinjsko meso 13—14 din, rube 15—17 din, morske ribe 10—34 din, zajec 13—14 din za 1 kg.

Zelenjava: krompir 0.65—1.50 din kg, merica 5—6 din, čebula 2—4 din, česen 5—3 din kg, zelje glava 0.50—3 din, kislo zelje kg 3 din, repa 1 din, 6 komadov zelene paprike 1 din, karfijola komad 1—7 din, ohrovt komad 0.50—2 din, hren kg 8—9 din, zelena komad 0.50—2.50 din, buča 0.50—2 din, paradižniki kg 4—5 din, šopek peteršilja 0.50—1 din, glavnata solata 0.50—1.50 din, endivija 0.25—1 din, kup motovilca, radiča, špi-nače, vrtnega korenja in fižola v stročju 1 din, por komad 0.25—1 din, 2—4 komade kolerabe 1 din, luščen grah liter 7—12 din, 2—3 komade redkve 1 din, šopek majarona 0.50—1 din.

Sadje: jabolka 3—6 din, hruške 6—8 din, suhe slive 8—12 din, grozdje 5—12 din, celi orehi 10 din, luščeni orehi 26—32 din, kostanj 4—5 din za 1 kg, liter 1.50—2.50 din, pečen kostanj liter 6 din, šipek liter 3 din.

Žito: pšenica 1.50—1.75 din, rž 1.50 din, ječmen 1.50 din, koroza 1.25—1.50 din, oves 1 din, proso 1.50 din, ajda 1.25 din, fižol 2—3 din.

Mlečni izdelki: mleko liter 1.50—2 din, smetana liter 10 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—30 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.75—1.25, konzervirana jajca kom. 1 din.

Perutnina: kokoš 18—25 din, par piščancev 20—60 din, gos 30—45 din, puran 30—70 din, raca 15—20 din.

Krma: sladko seno kg 0.70—0.80 din, pšenična slama 0.40—0.45 din.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Devetletni fant se poškodeval pri slamoreznici. Odkodnina? V. A. Svojega devetletnega fanta ste dali v varstvo in oskrbo staršem svoje žene. Nekega dne je prišel iz šole ter šel na skedenj, kjer so hlapci in dekle pripravljali rezanico. Porinil je nekaj slame v slamoreznico, pri tem pa — ker je manjkala zaščitna deska — segel predaleč, tako da mu je odrezalo tri prste. Vprašate, ali in kdo je odgovoren za to poškodbo in kaj bi smeli zahtevati iz naslova odkodnine. — V predmetnem primeru bo težko komu dokazati, da je zamenjal dolžno pažnjo nad fantom ter s tem zakrivil nezgodo, odnosno je zaradi malomarnosti ni preprečil, ker je fant že devet let star, stari starši po našem mnenju pač niso dolžni ga imeti vedno pred očmi, ako je fant pri normalnem razumu in mora vsakdanje nevarnosti že sam dovolj poznati in se jih znati varovati. Hlapci in dekle se lahko izgovarjajo, češ, da niso pazili na fanta, ker ni bil njim zaupan v varstvo. Odgovoren pa bi bil dotičnik, ki je slamoreznico pogajnal in videl, ali pri primerni pazljivosti vsaj moral videti, da fant tlači slamo v slamoreznico (pri tem morda celo vedel, da manjka zaščitna deska), pa pogona ni ustavil. V primeru dokazane krivde bi moral dotičnik plačati stroške poškodovančevega zdravljenja, povrniti mu bodoči zaslužek, odnosno razliko na zaslužku, ako bo poškodovanec (delno) nezmožen za pridobivanje in mu plačati preiskanim okolišnim primerno bolestnino. — Lastnik slamoreznice, pri kateri je manjkala zaščitna deska, bi lahko rekel, da je dotičnik, ki je imel s slamoreznico opravka, to vedel in da (lastnik) pač ni mogel predvidevati, da bo segal v slamoreznico devetleten fant. V eventualnem sporu bi bila odločba odvisna od presoje sodnikov v zadnji inštanci, kajti zakon ne ureja posameznih konkretnih primerov, marveč določa le splošna pravila.

Odvetnik zahteva plačilo, čeprav poverjenega posla ni pravilno dovršil. S. A. Najeli ste si odvetnika, da uredi Vašo »zaščitno zadevo«. Pravite, da je izpuštil vnesti znesek 25.000 din v zlic Vašemu ponovnemu opozorilu in zahteva sedaj plačilo. Na posamezna vprašanja Vam odgovarjamo: Odvetnik mora delovati v poverjenem poslu, dokler traja pooblastilo, ter je odgovoren stranki, če ga ne izvrši. Odvetnik je upravičen, odpovedati svoji stranki zastopanje; vendar pa

jo mora zastopati še 30 dni od dne, ko ji je vročil odpoved, kolikor jo je treba zaščititi škodljivih pravnih posledic. — Ali je odvetnik poverjeni posel pravilno dovršil, temeljem Vaših pomanjkljivih navedb žal ne moremo presoditi. Ako dolgujete navedenih izpuščenih 25.000 din za zasebniku, tedaj tega dolga ni trebalo iznašati pred sodiščem, odnosno pred sodiščem prositi za njegovo znižanje, ker so sodišča vršila znižanja le dolgov nasproti denarnim zavodom in zadržam, navedenim v členu 7. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Znižanje dolga z zasebnikom lahko uredite potem zamenjavo zadolžnic pred občino, za kar imate še vedno čas. Za znižanje dolga nasproti denarnemu zavodu je rok za vložitve zadevne prošnje že potekel in bi morali plačati cel, neznižan dolg, pri čemer bi Vam odvetnik jamčil za škodo, ako jo je zakrivil z opustitvijo navedbe takega dolga. Enako bi Vam jamčil odvetnik za škodo, ako bi Vam bilo sodišče dovolilo večjo znižbo (nad 30 do 50%), ko bi bilo vedelo za izpuščen dolg. — Pritožbe zoper odvetnike se morejo iznesti (lahko pisмено) pred odvetniško zbornico v Ljubljani. Pazite, da ne boste pisali kaj žaljivega, marveč navedli le dejstva. Ako bi Vas odvetnik tožil na plačilo nagrade, morate seve v pravdi navesti, zakaj je po Vašem mnenju ni zaslužil.

I. I., večletni naročnik. Sprejeli smo Vaš ponovni, obširni dopis. Okolnost, da je vdova podedovano posestvo prepustila dvema sinovoma s kupno pogodbo in ne z izročilno pogodbo, ne izpreminja na že danih Vam odgovorih ničesar. Vsekakor poskusite najprej doseči poravnavo brez sodnega postopanja, le s posredovanjem sodnika, ki naj na kak uradni dan povabi vas vse v to svrhu k sebi. Mnenja smo, da sodnik ne bo javil po službeni dolžnosti pristojni oblasti tega, kar ste omenili. — Tudi vpliva notarjevega se Vam ni treba bati; saj nima pri takih poskusih poravnave ničesar opraviti. — Ako bosta kupca materinega posestva po smrti matere zatrjevala, da sta kupnino že plačala, bo v primeru, ako se izkaže, da mati-prodajalka ni izstavljala pobotnice za posamezne sprejete zneske, niti ni vodila o njih kake druge evidence, pač težko dokazati, da in koliko še dolgujeta. Poskusite zvedeti od matere, koliko kupca še dolgujeta, ter doseči, da bo o tem napravila zapis in o sprejetih zneskih vedno izdajala pobotnice.

Odlog nastopa vojaške službe dveh bratov. Pred dvema letoma so enega Vaših sinov potrdili k pešadiji, letos pa drugega h kraljevi gardi. Bojite se, da bodo oba istočasno pozvali k nastopu vojaške službe. — Napravite prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, navedite razloge, zakaj ne morete pogrešati obeh sinov hkratu ter povejte, katerega sina naj kot prvega pokličejo, da bodo vedeli s pozivom drugega počakati, dokler prvi ne odsluži. — Ako sta že dva sinova po vrsti odslužila polni rok 18 mesecev, pritiče tretjemu le skrajšan rok. Doseže ga lahko s posebno prošnjo, kateri je priložiti družinsko polo in vojaški izpravi obeh že odsluženih sinov.

Uvoz rabljenega dvokolesa iz Nemčije — carina. G. F. K. Vaša hči je na sezonskem delu v Nemčiji kupila tam malo rabljeno dvokolo. Na vprašanje, ali se mora za malo rabljeno dvokolo plačati enako carino kakor za novo, Vam odgovarjamo, da v splošnem ni razlike, v kolikor je dotični predmet podvržen carini. Carinska oblastva pa gredo vračajočim se sezonskim delavcem precej na roko in navadno ne zahtevajo plačila carine za dvokolesa, ki so jih kupili in uporabljali v inozemstvu. Znaša pa carina 30% vrednosti dvokolesa, nekaj je treba plačati stroškov ter 3,7% davka.

Dražba posestva zaradi neplačila prvega obroka. J. S. Zaradi lanske vremenske nezgode niste doslej mogli plačati prvega obroka svojega dolga PAB. Davčna uprava Vam grozi s prisilno prodajo Vašega posestva ter s tem, da boste izgubili zaščito, ako ne boste takoj plačali prvega obroka. Obračuna doslej še sploh niste prejeli. — Davčna uprava je res upravičena do prisilne prodaje Vašega posestva, ako ne plačate zapadlih obrokov. V kolikor ste plačillanemožni zaradi vremenskih nezgod, Vam pride ta okolnost — pod pogojem, ako ste dosegli zaradi take nezgode znižanje davkov — le v toliko v prid, da zaradi zamude plačila obroka še ne izgubite dobrote nadaljnega obročnega odplačevanja. V splošnem namreč sme upnik, ako zaščiteni dolžnik ne plača pravočasno kakega obroka, zahtevati takojšnje plačilo vseh ostalih obrokov, a le znižanega dolga, tako torej, da izgubi zamudni dolžnik le dobrotu obročnega odplačevanja, ostane pa dolg znižan in tudi obresti znižane. — Okolnost, da še do danes niste prejeli obračuna, Vas ne oprosti plačevanja obrokov, ki znašajo začasno eno desetino dolga. Upanje pa je, da bo PAB kmalu izvršila potrebna dela in poslala dolžnikom točne končne obračune.

Posojilo na bremen prost vinograd. J. S. Ako je Vaš vinograd res vreden 6000 din in bremen prost ter želite posojila 3000 din za dve leti, ga boste v Mariboru najbrž dobili pri Spodnještajerski ljudski posojilnici ali pri Banovinski hranilnici. Napravite prošnjo.

Izpolnitev obljube, dati doto sinu. R. P. Vaš oče, ki je imovit posestnik, Vam je pred ženitvijo obljubil 20.000 din, izplačal pa Vam še v sedmih letih po njej ni vsega. Vprašate, ali je oče dolžan izplačati, kar je obljubil. — Ako zna-

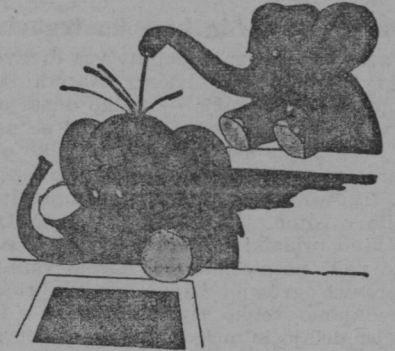
ša obljubljena dota približno toliko, kolikor bi znašal Vaš zakoniti dedni delež od očetove imovine, potem smatramo očetovo obljubo za obvezno, ko ne gre morda za daritev, marveč za nekako dedno odpraviščino. Ako oče ne bi bil ničesar obljubil, bi Vam sodišče na zadevno Vašo prošnjo določilo doto v višini polovice nujnega dednega deleža, to je četrtine zakonitega dednega deleža.

Odvzem zemljišča vzlic 33 letnemu hasnovanju. M. L. Vaši predniki so 18 let hasnovali kos občinskega zemljišča, Vi pa še nadaljnjih 15 let. Pred kratkim pa je župan brez Vaše vednosti prepustil ta kos zemljišča Vašemu sosedu. Slednji Vas je tožil zaradi motenja posesti, katero pravdo ste izgubili in sklenili poravnati, pri kateri Vam je župan prepustil drug kos občinskega zemljišča, po katerem vodi stara javna pot. Sodišče Vam je dovolilo to pot »ustaviti«, sosedje, kateri so jo že čez 50 let uporabljali, pa jo zahtevajo nazaj in tudi večina občinskih odbornikov ne soglaša z županovim dejanjem. — S 33 letnim hasnovanjem občinskega zemljišča se še ne priposestvuje zadevna pravica, marveč bi trebalo 40 letnega hasnovanja. Le za zasebna zemljišča velja 30 letna priposestvalna doba. — Ako so sosedje res 50 let uporabljali javno, brez prošnje in brez sile kako pot, tedaj jim je ne smete kratkomalo zapreti. Ne zdi se nam verjetno, da bi Vam bilo sodišče to dovolilo. Morda Vam je sodnik dal zasebno tako tako navodilo, odnosno pravni pouk, ker mu niste dejanskega stanu dovolj pojasnili. — Župan res ni upravičen samolastno, to je brez sklepa občinskega odbora, razpolagati z občinsko imovino. On ima sicer pravico do redne uprave občinske imovine, a odstop kosa zemljišča pač najbrž ne bo spadal k redni upravi.

Davčna uprava terja eksekucijske stroške. S. J. Pravite, da zahteva davčna uprava od Vas plačilo eksekucijskih stroškov, čeprav ni vodila zoper Vas nikake izvršbe, in da zahteva 12 din stroškov, čeprav znaša dolžni davek le 19 din. — Davčna uprava sme za opomin na plačilo zapadlega davka do zneska 500 din računati 1 din, za zneske nad 500 do 1000 din pa pol odstotka iz naslova opominskih stroškov. Ako je morala davčna uprava voditi izvršbo (rubež), sme pri dolžnem znesku do 200 din računati 5 din, pri višjih zneskih pa en odstotek dolžnega zneska iz naslova izvršilnih stroškov. V Vašem primeru gre najbrž za pomoto, ki bi jo bilo najbolje neposredno, odnosno ustno urediti pri davčni upravi. Pri tožbo — ako bi jo napravili — bi trebalo kolkovati s 30 din kolkom. Morda bi zadoščala nekolkovana prošnja, naj davčna uprava stvar pregleda, da li ne gre za pomoto.

Samoupravne doklade k rentnini. J. S. Vprašujete, ali sme davčna uprava izterjavati poleg rentnine tudi samoupravne doklade. — V splošnem se plačujejo avtonomne doklade od vseh neposrednih davkov, razen uslužbenškega. Glede rentnine je sicer nekaj omejitvev, a v Vašem primeru, ko plačujete rentnino od obresti, ki jih dobivate za hranilno vlogo, ste dolžni plačati tudi samoupravne doklade.

Tudi v šoli ni bil nič kaj prida. Vedno je le premišljeval, kako bi komu nagajal

Le kaj mu je prišlo v glavo, da je soseda polil s črnilom? Pri vsej hudobiji je imel Jumbo še srečo, ker slučajno ga ni gledal učitelj, kajti njegova palica pleše jako neprijetno po tačcah.

(Dalje prihodnjič)

Dobil je svoje

Socialist: »No, kmet, ali si dobro vzgojil svoje prasce?«

Kmet: »Pa še kako! Toliko znajo ko vi!«

Socialist: »No, kaj pa znajo?«

Kmet: »Jesti, piti, spat in kruliti.«

Nič

Orožnik (trumi, ki se je zbrala pred gostilno): »Kaj pa je tu?«

Miha: »Nič, gospod orožnik! Le Mlinarjevega Jurija so nekoliko ubili. Bog mu daj večni mir!«

Dobra primera

»Pomislite, ta vražji osel me je tako brnil, da sem se le s težavo pobral s tal.«

»Veste, žival je ravno taka ko človek. Če sreča svojega sorojaka, se rada nekoliko pošali...«

Pri zdravniškem izpitu

Profesor: »Gospod kandidat, kaj bi storili, če bi se eden vaših tovarišev nenadoma onesvestil? Kako bi ga vzbudili?«

Študent: »K njegovemu ušesu bi se sklonil in bi mu zašepetal: Vstani, denarno pismo si dobil!«

Pri brivcu

»Ste že brili opico?« vpraša neki šaljivec brivca, preden se je vsedel.

»Doslej še ne,« je odvrnil brivec, »a če želite, bom takoj poskusil...«

ZA ZIMSKE VEČERE

Kakšen bo zamorec, če pade v Rdeče morje? (Moker.)

Zakaj ženske nimajo rade odmeva? (Ker hočejo imeti zadnjo besedo.)

Kdo je sekal drva na hrbtu svoje matere? (Adam — njegova mati je bila zemlja.)

Kako je treba vsoliti svinjsko meso, da še drugo leto ostane sveže in užitno? (Na Silvestrov večer.)

Kako je mogoče narediti 20 parov čevljev v pol uri? (20 parom škornjev odrezemo sore.)

Katere ovce jede več: bele ali črne? (Bele, ker je teh več.)

Koliko fižolov gre v en pisiker? (Noben, ker jih moramo devati noter.)

Kdaj skopuh rad jé in pije? (Kadar je sam.)

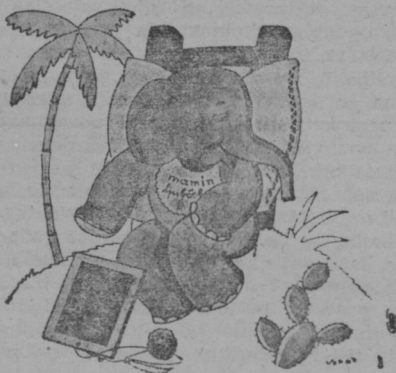
Kateri poveljnik je nosil v svetovni vojni največjo kapo?

(Tisti, ki je imel največjo glavo.)

Našim malčkom

Jumbo

Mali Jumbo je bil porednež. Abeceda mu ni ugajala posebno, poštevanka mu je bila

pretežka, samo lenuharil je zelo rad. Uboga mati se je jezila ves dan. Jumbo se pač ni hotel učiti.

Nekoč ukrade mali Jumbo materi ključ od jedilne shrambe! Po prstih se je vtihotapil v shrambo in je hotel odnesti lonec

z medom. Nenadoma pa se je grozno prestrašil male miške — in posledica je bila, da so tatu kmalu našli.

Olje iz kavinih zrn

Še pred nekaj leti smo ogorčeni brali, kako v Braziliji močejo v morje velikanske množine kavinih zrn, ker je cena za kavo preslaba. Sedaj pa so po petletnem napor-nem delu kemiki brazil-skega državnega labora-torija našli sredstvo, ka-ko bi se dalo iz kavinih zrn delati neko posebno olje. To novo olje bi bilo mogoče uporabljati bo-diši za živež bodisi za industrijo. Tako vsaj ne bo več treba kave me-tati v morje.

Zelenjava z morskega dna

V Cardiganskem zalivu na angleški zapadni obali so uredili »podmor-sko farmo«, ki naj bi pridobivala dragocene podvodne rastline in jih uvedla v ljudsko prehra-no. Raziskave so poka-zale, da je v tem zalivu 53 različnih vrst podvod-nih rastlin, ki so vse užitne. Ker imajo dosti raznih soli in vitaminov, so celo tečnejše in bolj zdrave nego kopne rast-line. Poseben stroj, ki so ga sestavili nalašč za to, kosi rastline na morskem dnu in jih dvi-ga na površje. Doselej delajo do globine 40 me-trov. Iz rastlin, ki so jih tako pridobili, so izdelali med drugim zelo okusno mezgo. Cela vrsta rast-lin pa je enako uporabna tudi za sestavo zdravil in tvoriva za plinske maske.

Klobuk na angleškem sodišču

Pred sodnike v South-amptonu je bila nedavno pozvana mlada deklica za prič. Prišla je, toda ko so jo poklicali z ime-nom in je stopila naprej, jo je vodja obravnave nagovoril: »Oprostite, prišli ste brez klobuka! Takšno obnašanje ne od-govarja angleškim prav-ilom o dostojnosti.« Dek-lica je zardela do ušes, potem je pokazala na majcen klobuček, ki je sedel zadaj na njeni glavi. Bil je iste barve kakor njeni lasje, zato ga sodnik ni opazil. Se-veda je sodnik umaknil svojo zahtevo po klobu-ku, ko se je prepričal, da ima deklica nekaj klobuku podobnega na glavi.

Ukradena nevesta

Rehmichlova povest podomačena

7

»Ne, to reč bom plačal jaz sam, naj velja, kar hoče,« je dejal Lojz navdušeno; »ti pa boš dobil še posebej deset šilingov za to, če se nam posreči.«

»Aha, zdaj se ti je kapitalist spet pokazal; po denarju ti brodi kakor nas eden z žlico po močniku.«

»Za dober namen rad dam — in mi še nikoli ni bilo žal, če sem v dober namen kaj dal.«

»Kakšen dober namen pa bi bil tu?«

»Ljubezen do bližnjega — Tonču morava njegove zahrbtne načrte prekrizati. Haha, ta ti bo Valen-tinovo bolezen dobil, tako ga bo od same jeze vrglo; midva pa se bova smejala ko še nikdar, če mu ški-lave oči okoli in okoli glave zavije.«

»Ti si mi čeden kristjan! Ali veš, kaj je ljubezen do bližnjega?«

»Tonč ni moj bližnji — nikoli bil ni. Glavna reč je zdaj ta, da se nama vse posreči.«

»Posrečilo se bo, če boš le ti znal molčati, da tega nihče ne izve.«

»Molčati znam kakor grob.«

»Da, kadar ničesar ne veš.«

»Čenčav nikoli bil nisem.«

»Čenčav ne, ampak klepetav kakor star gosak.«

»Kdo to pravi? Salabolt!« je vzhrohnal Veliki Lojz.

»Ljudje, ljudje pravijo to.«

»Kateri ljudje? Povej jih! Povej mi enega! Po imenu mi ga povej, po imenu!«

»Jaz pravim to. Šaj sem jaz tudi eden.«

»Ti torej? Da veš: prijatelja sva si bila — in nič več. Tožil te bom, zaradi žaljenja te bom.«

»Kdaj neki? Ali še danes?«

»Nocoj in jutri, žal, ne utegnem. Ali pojutriš-njem! Pripravi se! Pojutrišnjem te bom.«

»Me veseli, zares me veseli. Zdaj moram pa domov, ker je treba še to in ono za jutri pripraviti.«

Peter se je smejal, ko je vstal in se namenil proti durim.

»Hoho, nikar tako na hitro, počakaj še malo!« se je zasukal Lojz. »Ali ga še boš kozarček? Ta črničavec je res dober.«

»Bog plačaj! Pameten boji jutri in priden! Da ga kaj ne polomiš!«

»Posedi še malo!«

»Ne morem. Lahko noč! Dobro se mi naspri in kaj lepega ti se naj sanja, moj ljubi!«

V.

Take poroke v Grabnjah še ni bilo kakor je bila Hanzejeva in Lejina. Tako čednega para, so dejali ljudje, še ni bilo v fari; toliko godcev, pevcev in veselih svatov se še na nobeni svatovščini ni nabralo; pa tako molčeče, hladne in na videz prevzetne neveste tudi še ni bilo — in tako žalostno se še no-beno ženitovanje v Grabnjah ni končalo.

Že zjutraj navsezgodaj so se zbrali pevci pri Poltniku in moški zbor je marsikatero lepo zapel, godci pa so jo urezali pred sejmiščem. Svatje so bili židane volje in fantje so prešerno vriskali.

Ko je mladi par prihajal od doma, so pokali topiči, da je odmevalo od vseh strani.

Pred cerkvijo se je zbralo pol fare in prodajalo zijala; zdaj je tu kdo komu kaj pošepnil, zdaj spet se je tam kdo na glas pomenil s sosedom.

Največ so se menili o nevesti. Ta je bila čedno po mestno oblečena — obleka je bila temnomodra —, na glavi je imela srebrnkast venec. Obraz je bil blede, le na licih je gorel rahel rdečkast cvet. Šla je pokonci kakor kaka grofica in se ni ozrla niti na desno niti na levo, ampak je gledala naravnost predse.

»Lepa je,« je nekdo med gledalci dejal glasno. Drugi je pristavil prav tako na glas:

»Da, ampak prevzetna kakor greh. Nikogar ne pogleda.«

Leja je čula pomenek, ali z ničimer ni izdala svoje nejevolje, le rdečica na licih ji je še bolj zagorela.

Ženin, ki je glasove tudi čul in razumel, se je zdrznil in vznemiril. Oblečen je bil črno, preprosto sicer, toda obleka mu je bila kakor vilita. Njegove lepe moške poteze so bile danes resne in nihče, kdor ga ni poznal, ne bi bil dejal, da je to poredni, vedno zgovorni in veseli Hanzej.

Tik za ženinom in nevesto sta šla Veliki Lojz in Črni Peter v temnih nedelnih oblekah; tako po praznje sta se opravila le za veliko noč. Lojzu je njegova koščena glava štrlela visoko izza trdega ovratnika, Peter zraven njega je bil čisto majhen in okrogel.

Za tema so se vrstili drugi svatje: Žnidar, Jošt, Tina, Hanzejeva sestra, s svojo družico, županovo hčerjo, potem še kakih trideset svatov.

Ko so prišli na sejmišče, je zadonel na Lejino uho rezek, divji vrisk, da se je vsa prestrašena ozrla. Tisti, ki je tako zavriskal, je bil — Urbančev Tonč. Z grozečim, škilavim pogledom se je zarežal nevesti v obraz. Ta je bila tako iz sebe, da je obstala kakor otrpla; šele ko jo je sunil Lojz, je stopila zopet že-ninu na stran.

Ko so prestopili cerkveni prag, so zadonele orgle, vse sveče na glavnem oltarju so gorele, duhovnik je že čakal. Poroka je bila takoj. Leja je svoj »hočem« izgovorila tako tiho, da so jo čuli le naj-bližnji, njena roka je v ženinovi tako trepetala, da jo je moral Hanzej krepko okleniti, ker se je bal, da bi utegnil kdo videti, kako se trese.

Ko je odločilno besedo izgovorila in je duhovnik njuno zvezo blagoslovil, se je pomirila.

Med poročno mašo je klečala Leja mirno in na videz vsa v molitev zatopljena zraven svojega moža. Le zdaj ali zdaj je tiho zaihtela in se stresla.

Slovesno, kakor so prišli, so svatje tudi odšli iz cerkve. Godci so godli, topiči so pokali, fantje so vriskali. Vmes je zopet urezal divji, rezki in grozeči vrisk Urbančevega Tonča. Vsa bleda sta korakala mladi mož in žena sredi radovednih faranov v go-stilno k Poltniku. Medtem ko so se svatje za mizo razvrščali in posedali, je Hanzej izginil z Lejo v sosednjo sobico. Mož je svojo mlado ženko spoštljivo poljubil na čelo; bil je to njun prvi poljub — po-božen, kakor poljubi človek sveto podobo. Potem je hitel:

»Leja, zdaj si moja. Ne morem ti reči, kako sem srečen.«

»Tudi jaz, moj ljubi,« je ihtela Leja.

»Razen nebes ne vem nič lepšega kakor to, da imam tebe. Leja, hvala ti!«

»Zahvaliti se moram jaz tebi. — Ko bi le vkup mogla ostati! ... O moj Bog!«

»Spet se bova sešla in potem se nikdar več ne bova ločila. Zdaj pa je glavna reč, da prideš ti na varno.«

Vzel je iz žepa zaprt pisemski ovitek in ji ga dal. »Tu imaš denar, Leja — tisoč šilingov je. Za prvo silo bo dovolj, da si boš mogla pomagati.«

»Nikar, nikar,« se je branila. »Šaj je preveč.«

»Leja, nikar se ne brani! Mudi se nama. Če mi hočeš napraviti veselje, tedaj vzemi denar!«

»Kaj bo pa tebi ostalo?«

»Toliko še zmerom, da bom lahko plačal, kar bomo danes pojedli in popili; potem bom pa že spet zaslužil.«

Malo se je še obirala, potem je denar shranila.

»Hanzej, kako se mi smiliš!« je zaihtela.

»Kaj se ti bom jaz smilil! Ti, ti si sirota.«

»Mene le eno boli. Zaradi mene si napravil svojo srečo.«

»Moja sreča si ti — to pa imam. Najini srca se nikoli ne bosta ločila.«

Zunaj se je nekdo oglasil:

»Kje pa sta ženin in nevesta?«

»Leja, iti morava,« je dejal. »Ali nisi kaj česa pozabila, kar sva se domenila?«

(Dalje prihodnjik)

Velika loterija v Laškem

Bogati dobitki: avto itd.
Glej dopis pod Laško.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Išče službo poročen marljiv pekovski pomočnik, ki bi tudi raznašal pecivo. Naslov v upravi. 1660
- Viničarja, spretnega in pridnega, ki ima na razpolago tri do štiri polnovredne delavne moči, iščem. Viničarji z lastno živino imajo prednost. Eliza Mühleisen, Metava št. 26, Sv. Peter pri Mariboru. 1658
- Iščem službo viničarja ali majerja, tri delovne moči. Naslov v upravi. 1657
- Iščem majerijo: tri delovne moči, dva moška, ena ženska. Naslov v upravi. 1632
- Absolventa kmetijske šole, pridnega, poštenega in samskega priporočila za primerno službo župnijski urad v Novi cerkvi. 1666
- Gospodinja-kuharica išče službo v župnišču. Izvežbana v vseh rečeh, posebno vrtnarstva. Naslov v upravi. 1678
- Majer z dvema ali tremi in viničar s štirimi delovnimi močmi se sprejmeta. Košaki 39 pri Mariboru. 1675
- Podkovskega pomočnika rabim. Stalno delo. Benedikt Brunčko, Sv. Lovrenc na Pohorju. 1688
- Kovaškega vajenca, pridnega in poštenega, sprejme takoj kovaški mojster Dankovec Jurij, Polzela. 1689
- Pridna družina, tri delovne moči, za posestvo pri Mariboru dobi dobro službo. Vprašati: Maribor, Kacjanerjeva 12, vratar. 1679
- Krojaškega pomočnika sprejemem. Marinšek Leopold, krojač, Pesnica. 1683

Koledar Slov. gospodarja je izšel!

Mnogi še imate naročilnico, ki je niste še poslali. Nad pričakovanje veliko pa jih je, ki so jo že poslali, da bodo sedaj zadovoljni, ko so prejeli koledar in knjižico.

Naročite torej tudi ostali čimprej! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Maribor!

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pijte samo
zdravilni
PLANINKA
ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
S. br. 2007-32

POSESTVA:

- Prodam hišo, električna razsvetljava, deset minut od postaje. Pripravno za upokojece. Orehova vas-Slivnica, Šnuderl 55. 1662
- Lepo arondirano posestvo, nova hiša z gospodarskim poslopjem, 8½ orala: njive, travnik, gozd, vinograd, lep sadonosnik, ob okrajni cesti, 2 km od Ptuja, prodaja takoj pod ceno Janez Petrovič, Mestni vrh 109. 1659
- Dve dobičkanosni posestvi, eno pet, drugo deset oralov, v bližini Maribora, prodaja Čerščič, Maribor, Jelačičeva 12. 1676
- Prodam malo vinogradno posestvo pet oralov z inventarjem in 20 polovnjakov vina. Izve se pri organistu Sv. Jakob v Slov. goricah. 1682
- Razglas. Občina Ljutomer bo dne 29. novembra 1938 ob 10. uri dopoldne dražbenim potom odala lepo posestvo, obstoječe iz hiše s prešo, vinograda, gozda, sadonosnika in njiv, v bližini Ljutomerja, ter hišo z vrtom ob banovinski cesti v mestu Ljutomer. Natančnejši podatki se dobe v občinski pisarni v Ljutomeru. Zupanstvo. 1687

RAZNO:

- URE, ZLATNINO, SREBRNINO in OČALA v veliki izbiri nudi Jakob MULAVEC, Maribor, Kralja Petra trg 1, pri glavnem mostu. Kupujem zlato. Popravila točno. Cene nizke. 1437
- Oddamo večje stanovanje. Frangež Jernej, Bohova 32, Hoče. 1630
- Prodam visoko brejo kravo, dobra mlekarica. Ivanuša Ivan, Gačnik 74, Pesnica. 1674
- Kobilu ali konja, prvovrstnega, 3—4 letnega, kupi A. Arbeiter, Maribor, Dravska 15. 1641
- Kupim vložne knjižice Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice. Ponudbe na našo upravo pod »Gotovina 1680«.
- Za jahanje primerni konji se sprejmejo preko zime v popolno in dobro preskrbo. Jahalni klub v Mariboru, Ob jarku št. 6. 1681
- Več rabljenih koles in šivalnih strojev prodaja od 350 din naprej mehanik Draksler Rupert, Maribor, Vetrinjska ulica 11.
- Oznanilo: Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril pri Sv. Lenartu 15, Slov. gorice (prej gostilna Sekol) trgovino z usnjem in čevljar-skimi potrebščinami. Prevzem tudi vseh vrst kož v delo, katere se pri Sv. Trojici izdelujejo. Nakup svinjskih in drugih kož. Z odličnim spoštovanjem Karel Kirbisich. 1684
- Prodam podlago portalis in gete ter tudi korenice podlago do 80.000 komadov. Cizerl Franc, Sp. Velovlak, p. Moškanjci. 1668
- »Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, kupite najceneje tovarniške ostanke, flanelo, barhenta, žameta, belo, rjavo in plavo platno, oksford, caj; predpasnike, žametaste obleke od 11 din, ženske in moške srajce, hlače, gate, nogavice, flanelaste rjuhe, koce in drugo. 1690
- Opozorilo. Svarim vsakega pred razširjevanjem žaljivih klevet o meni, ker bom proti vsakemu brezobzirno sodno nastopil. Marko Štuhec, zidarski mojster, Ormož. 1685

Zidarsko podjetje M. Štuhec in drug, Maribor, Aleksandrova 23, izvršuje načrte, proračune, stavbe, adaptacije ter sodobna gospodarska poslopja najceneje ter strokovnjaški. Za naprave načrtov 30% popust v zimskih mesecih. 1680

Pozor! Radi ugodnega nakupa znatno znižane cene! Ovirnato blago za ženske obleke prej 8, sedaj 6 din. Ovirnarhent Ia prej 10, sedaj 8 din. Modna tkanina za boljše ženske obleke prej 12, sedaj 9 din. Flanela, dobre kvalitete, 4.50 din. Šivane odeje, ročno delo, z lepo vato polnjene 68 din. Klot odeje Ia 79 din. Hubertus plašči impregnirani prej 300, sedaj 239 din, kakor tudi veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega in špecerijskega blaga ter najboljši trpežni usnje po najnižjih cenah dobite le pri Mira Penič, prej Gospodarska zadruga, Maribor, Vetrinjska 9. 1608

Sv. Miklavž

prinesi letos:

- Otrokom: slikanice »Oče naš«, »Zdrava Marija«, »Rožni venec«.
- Šolarjem: šolske potrebščine, pa lepe povestice »Male knjižnice«, ki smo jim ceno znižali na 1 din za povest, ali lep molitvenik »Bogu hvala«.
- Dijaštvu: nalivno pero, lep svinčnik, aktovko, knjigo »Pregled svetovne literature« in druge knjige.
- Fantom: naročnino za »Naš dom«.
- Dekletom: lepo sliko ali lep kip ali spominsko knjigo.
- Možem: koledar »Slov. gospodarja«.
- Ženam: naročnino za list »Kmečka žena«.
- Če imaš pa letos kaj več sredstev na razpolago, pa kupi še kaj več! Vsega na izbiro dobiš v

TISKARNI SV. CIRILA,
MARIBOR in PTUJ

Topla močna volna!

Poskusite naše dobre vrste!

- NOPPEN
lepa volna v živih barvah — za šale in kapice 5 dkg 6 din
- FULDANIA
enobarvna volna za rute in jopice 5 dkg 7 din
- SUROVA VOLNA
domača volna za majice in palčnike 10 dkg 8 din
- KLUFT
močro zvita štrapačna volna za nogavice in dokolenke 10 dkg 12 din
- TEKA
izdatna vrsta v mnogih barvah — za jopice in telovnike 10 dkg 14 din
- GELBSCHILD
znana vrsta, tudi melirano — za dokolenke in rokavice 10 dkg 16 din

C. Büdefeldt
Maribor, Gosposka ul. 4-6

MALA OZNANILA

RAZNO:

Linolej, kartolej, umetno usnje, voščeno platno, gumi-tekače, avto-platno nudi najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1665

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krona, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Lepe in trpežne fantovske obleke za šolo in dom od 50 din naprej, izdelek domače obrti, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Iz lastne pletarne čepice in puloverje za deco 20 din, jopice za dame 25 din, puloverje za moške 35 din in boljše v veliki izbiri pri »Luna«, samo Glavni trg št. 24 v Mariboru. 1296

Priporoča se Kupičičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1427

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 1452

Nov redilni prašek »Redin« za prašiče. Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje samo en zavitek za enega prašiča ter stane 6 din, po pošti 12 din, trije zavitki po pošti 24 din, deset zavitkov po pošti 72 din, ter priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja drogerija Kanc, Maribor, Gosposka 33. 1507

Kompletno moško obleko, izdelék domače obrti, za din 150, 180, 210 in 240, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Bivalni stroji z okroglim čolničkom šivajo naprej in nazaj, štikajo in štopajo; 25 let garancije. Prodaja jih po 1950 din, tudi na mesečne obroke po 100 din: mehanikar Draksler, Vetrinjska 11. 1654

Opljene trte! V veliki množini različnih vrst na običajnih podlagah, krasno razvitih, kar se lahko sedaj vsak osebno prepriča, če si ogleda en del naše trsnice pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih. Nudi: I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik! 1450

Vsakovrstno manufakturno blago, robce, odeje, pletenine, perilo, predpasnike itd. kupite dobro in poceni v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

V Ptujju zraven kolodvora si lahko ogledate našo trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora na raznih podlagah in v kateri je dosegla rast poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah pa imamo sadno drevje in nad vse lepe sadne divjake. Naročite že sedaj od trsnice in drevesnice Čeh, Sv. Bolfank v Slov. goricah. Ceniki zastoj! 1303

Za zimo vsakovrstno blago in vse potrebščine kupujte vedno le v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Nakup jajc, putra, masla, zabele, suhih gob, svinjskih kož in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic, sončnic in ripsa za prvovrstno olje. 1572

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mečenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. — Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek! 731

Pristni čebelni vosek kupuje po najvišji dnevni ceni Oton Črepinko, trgovina, Maribor, Zrinjskega trg 6. 1677

Nov redilni prašek »REDIN« za prašiče

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje samo en zavitek za enega prašiča ter stane 6 din, po pošti 12 din, trije zavitki po pošti 24 din, deset zavitkov po pošti 72 din, ter priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja Drogerija Kanc, Maribor, Gosposka 33.

NAVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

ZENSKI nizki, črn boks 70
MOSKI nizki, črn boks 70

ZENSKI visoki, črn boks 93
MOSKI visoki, črn boks 93

MOSKI gorski, dobro podkovani 137
OTROŠKI visoki 50

Čevlji dobro ročno delo

Stenmecki CELJE 24

CENIK ZASTOJ

Jesen, zima! — Ostanke mariborskih tekstilnih tovarn, pristinobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo, 128 din. — Reklamni paket serija »K«, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo, v najlepši sestavi, paket 130 din. — Dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia barhentov za ženske obleke, bluze in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo, za izjemno cenó 150 din. — Paket serija »Z«, vsebina 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer: »Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovcem popust! Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago. Pišite še danes: »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene!

Zenske plašče

v največji izbiri že od 200 din naprej Vam nudi trgovina

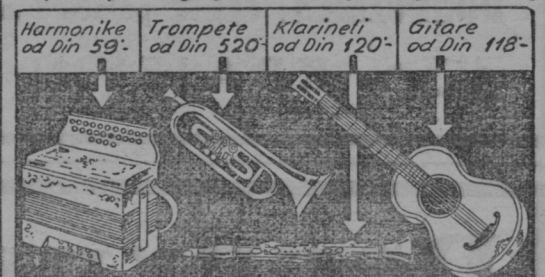
J, PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Osmrtnice, žalne podobice, žalna pisma v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Kupim sejalni stroj znamke »Sack«. Naslov v upravi. 1661

SLOVO! Ker se nisem mogel od vsakega posameznega posloviti ob mojem odhodu iz Zbelovske gore v Beograd, se tem potom poslavljam od vseh znancev in prijateljev. Posebno pa kličem gg. Groseku Jožefu, Debelaku Iv., Marzidovski Fr., Tirgučan Cirilu in Leopoldu, Frimu Maksu, Kodrič Vinkotu in Lojziki, Lovrenčič Jerneju in od vseh zgoraj omenjenih družinam za v srce ganjlive poslovilne besede dne 6. novembra 1938, ker moja malenkost ni vredna vsega tega, kar sem doživel 6. novembra, moram pa reči, da z mojim 53 letom še nisem doživel takšnega slovesa. Bog vas ohrani, predragi, vam kliče druž. Zdolšek Anton. 1664

Brezplačen pouk v igranju. Zahtevajte brezplačen katalog!

MEINEL & HEROLD d.z. a.z.
zal. tvornice **MARIBOR** st. 106
glasbil

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštaterska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Usnjene suknje

najboljše vrste,
damske in moške
plašče i. t. d. kupite
najbolje v konfekciji

JAKOBLAH

Maribor, Glavni trg 2

Tiskovine in poslovne knjige
za denarne zavode

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v znamkah! 1636

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd.
valute (tuji denar) vseh držav — kupimo
tako in plačamo najbolje 1490

Bančno Kom. zavod
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 40
Prodaja srečk državne razredne loterije

Kupujte pri naših inserentih!

Varčujte z denariem!

Vse vrste manufakturnega
blaga, odev, perila, nogavice,
rokavice, kakor tudi
lepih ostankov
Vam nudi po najnižjih cenah
manufakturna trgovina
VIKTOR MAVRIČ
Maribor, Kralja Petra trg 4

Občinske tiskovine
kupujte vedno

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

Ljudska posojilnica v Celju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

☛ v novi palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice ☚

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I ⁹² **V L J U B L J A N I**

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. **GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR** Loška ulica 10

☛ **K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!** ☚

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23**v Mariboru**Ulica 10. oktobra

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

☛ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ☚

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.